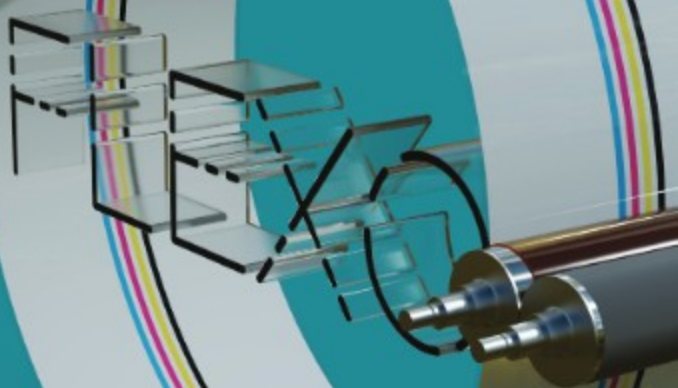

2025. FEBRUÁR | LXIX/1.

magyar grafika

Főszerkesztő: Matussek-Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrektor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Gellér Róbert, †Maczó Péter,
dr. Novotny Erzsébet, Németh László,
Szentendrei Zoltán, Tóth József

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1114 Budapest, Bartók Béla út 41. fsz. 6.
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábán Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Aldus Grafikai Stúdió

Képfeldolgozás: Colorcom Media

Nyomdai kivitelezés: Druk-Ker Kft.
Felelős vezető: Markó Péter

Borítóterv: Lasky Design

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető online: www.mgonline.hu
Egyes szám ára postázva: 1500 Ft
Éves előfizetés: 8400 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Magyar Grafika
szerkesztőségében
Telefon: +36 30 520 7857

Index: 25537

HU ISSN 0479-480X

tartalom

<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Kedves Olvasónk!	3
<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Druk-Ker Nyomda tesa® Softprint neXt	4 8
	Fenntarthatóság a Xeikonnál	11
<i>Kaposvári Edina</i>	Hulladékkezelés a nyomdáknban	18
<i>Ratkovics Péter</i>	Flexó, digitális vagy hibrid?	20
<i>Csaba Bernát,</i>		
<i>Szabó Szabolcs</i>	Kevesebb állás, több gyártás	23
<i>ifj. Kovács Tibor</i>	CNI Kft. – Innováció és fejlődés	24
<i>Kányási László</i>	Flexó a ScrollMAX-ban	26
<i>Horváth Szabolcs</i>	Szükség van-e a „karbantartási funkció állapotának” javítására?	28
	A Koenig & Bauer vezető szerepre tör a hullámkartonpiacon is!	30
	Ki kicsoda a flexóban?	32
<i>Prokai Piroska</i>	Frissdiplomások In memoriam Ugrin András	36 38
	Partnerség az innovatív megoldásokért BOBST Roadshow a Deszán Kft.-nél	40 42
<i>Szilágyi Judit</i>	A Tótfalusi-tanműhely	44
<i>Csaba László</i>	Packadémia konferencia, Budapest Grafikarácsony 2024	47 50
	Huszonöt év a felületnemesítésben	53
<i>Vasné dr. Tóth Kornélia</i>	„Jókai 200” – A nagy mesemondó emlékezete ex libriseken	54
<i>Novotny Erzsébet</i>	Kner kulturális örökség Amerikában	60
<i>Gulyás Borbála</i>	Bocskay György variációi és kombinációi	64
<i>Kövi Krisztina</i>	Milyen volt... Így készült a borítónk	72 80

E szám megjelenését az Imprenta Kft. támogatta!

Kedves Olvasónk!

A flexónyomtatás a csomagolóanyag-gyártás egyik legdinamikusabban fejlődő technológiája, amely az elmúlt években jelentős minőségi és hatékonysági növekedést mutatott. A nagyfelbontású nyomóformák (HD és Full HD flexó) alkalmazása, valamint az alacsony viszkozitású, nagy pigmentkoncentrációjú festékrendszerek optimalizált festékátadást és stabilabb nyomtatási környezetet biztosítanak. A digitális előkészítési megoldások (pl. nyomtatási görbék automatizálása, prediktív színmenedzsment) lehetővé teszik a rövidebb beállítási időket és a beigazítási selejt minimalizálását.

A DFTA és PIRA tanulmányai szerint az oldószermentes és UV-flexó rendszerek térnyerése folytatódik, különösen az élelmiszeripari csomagolóanyagok esetében, ahol a szabályozási környezet egyre szigorodik. A környezetbarát megoldások, például a vízbázisú festékek és az új generációs aniloxhengerek hozzájárulnak a VOC-kibocsátás és hulladékképződés csökkentéséhez.

A 2025-ös év kihívásai között kiemelkedő a fenntarthatóság és a körforgásos gazdasági elvárásokhoz való alkalmazkodás. Az EU Green Deal előírásai miatt a flexónyomtatási folyamatokban egyre nagyobb hangsúlyt kap a biológiailag lebomló hordozók és az újrahasznosítható nyomatok fejlesztése. Emellett a nyomdaipari alapanyagok ellátási láncának ingadozása továbbra is kockázati tényező marad, amely hatással lehet a flexónyomtatás költségstruktúrájára és gyártási rugalmasságára. Az intelligens csomagolási megoldások (pl. digitális nyomtatással integrált nyomkövetési és interaktív funkciók) iránti kereslet növekedése újabb innovációkat igényel a flexópiac szereplőitől, különösen az inline és hibrid nyomtatási technológiák terén.

E kihívások közül többre is választ ad a Szegeden megrendezésre kerülő Flexószimpózium, és az ott elhangzó előadásokhoz több tartalmi kiegészítés is található szakfolyóiratunk legfrissebb számában.

Tisztelettel:

Martina Faludi U. Störöcz

főszerkesztő

Druk-Ker Nyomda

A ZSUGORCÍMKÉK MESTERE PETŐFI SZÜLŐVÁROSÁBAN

Matusek-Faludi Viktória

Minden nyomdában, így a flexónyomdákban is találhatunk digitális nyomógépeket. Ahogy végigsétálunk a Druk-Ker Nyomda géptermén, a széles formátumú nyomtatóktól az egyedi domborlakk és fólió felületnemesítésig több digitális berendezés is látóterünkbe kerül. A termelés gerincét a flexó- és ofszetnyomtatás adja. A Magyar Grafika e száma, amelyet olvasóink éppen a kezében tart, ismét a Druk-Ker Nyomdában készült, a Lemmaco ezüstfóliájával felületnemesített, UV-festékkel nyomtatott borítóval. Markó Péter igazgatóval beszélgettünk.

Milyen tapasztalataitok vannak a digitális technológiával és a megrendelői igények mennyire indokolják, hogy a flexótechnológiát kiegészítve digitális nyomógépeken is termeljete?

Nálunk a digitális vonal a cégünkkel egyidős, 1992-ben, amikor még a Druk-Ker papír-írószer kereskedésben a lakossági igényeket kiszolgáló fénymásoló szalon is működött, sok tapasztalatot szereztünk a kis példányszámú, egyedi megrendelések és bélyegzők gyártásában.

Azóta a technológia is sokat fejlődött, változott és a nyomda tevékenysége is a csomagolóanyag-gyártásra, ezen belül is a zsugorcímkék

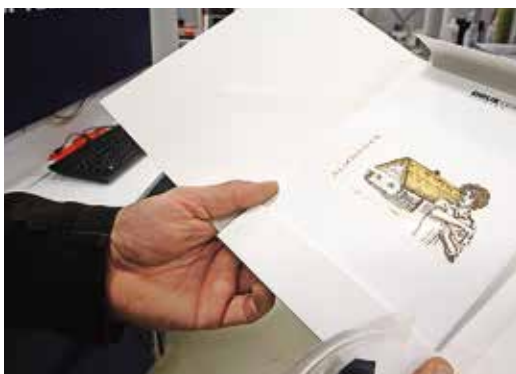
gyártására specializálódott. Ugyanakkor számos megrendelőnek nyújtunk teljes szervizszolgáltatást, a névkártyától a prospektusokon, textilpólokon és molinókon át a zsugorcímkékig.

A széles formátumú tintasugaras nyomtatóink és plotteres kivágóink is dolgoznak a megrendelői igények kiszolgálásán. Sok ügyfelünk nem tudja kezelni az állományait, így grafikai szolgáltatással is segítjük megrendelőinket.

Címkenyomtatás digitálisan is?

A tekerces öntapadó címkegyártásból adódó technológiai fejlődést követve a keskenypályás digitális megoldások közül a mai napig is működő *Konica AcurrioLabel 230* digitális címkenyomtatójával indultunk, a felületnemesítéshez lassan három éve használjuk a *Konica MGI* rendszerét, amivel dombor- és aranydombor-lakkozási lehetőségünk van. A saját tapasztalatainkra építve mindinkább látjuk hogyan lehet hatékony és látványos effekteket megvalósítani ezzel a felületnemesítéssel, és azt is megtanultuk, mire nem alkalmazható sikeresen. Az anyagfelhasználás és a hibrid nyomatok még sok új lehetőséget rejtnek, amit igyekszünk kiaknázni.

Az egyre kisebb példányszámok és az egyre több mutációs igények követésére indultunk el a keskenypályás digitális nyomtatással. A nagyobb

nyomathordozó-választék és a zsugorfóliák egyre nagyobb kereslete indokolta a digitális nyomókapacitás bővítést, tavaly helyeztük üzembe a *HP WS6900* digitális nyomógépünket. Egy új beruházás után is nyitottak vagyunk az újdonságokra és a technológiai fejlesztésekre, folyamatosan keressük az új lehetőségeket.

A felületnemesítésben már sok tapasztalatot szereztünk, ...

... de még mindig tanuljuk. A végső célunk, hogy a felületnemesítést laminátumoknál is széleskörűen tudjuk használni. A tesztelésre mindig nagy hangsúlyt fektetünk, de az utóbbi időszakban akkora leterheltségünk volt a termelésben,

hogy a szokásosnál kevesebb időnk maradt az új dolgokkal való kísérletezésre. Ugyanakkor a digitális zsugorcímke kétmenetes dombor felületnemesítése sok energiát, odafigyelést és anyagi áldozatot kívánt, míg a kellő tapasztalatot megszerztük, és így azon kevés nyomdák közé tartozunk, akik elsők között váltak képessé minőségi zsugorcímkék domborított digitális felületnemesítésére.

Nem várjuk meg a piaci igényeket, hanem a meglévő lehetőségek kihasználásával kínálunk újabb és újabb felületnemesítési megoldásokat. Már a kiállításokon, ahol új gépekre és lehetőségekre vadászunk, tudjuk, hogy mit szeretnénk megvalósítani.

Házon belül a tudásátadás nehéz kihívás

A helyszínen nincsenek kész szakemberek, vagy messziről kell idecsábítani szakembert, vagy ki-nevelni a helyi dolgozókból. A saját erőből történő képzés is gyakran nehézkes, mert azt tapasztaltuk, hogy a fiatalok nem elég kitartóak, mire megfelelő rutint szereznek, továbbállnak jobb lehetőségekkel kecsegtető területekre, de nem ritkaság, hogy néhány év elteltével visszatérnek, mert a valóságot megismerve rájönnek, hogy nem is olyan rossz itt a nyomdában dolgozni.

Fókusz a címkegyártáson

Úgy látom, hogy továbbra is a csomagolás a legkeresettebb nyomdatermék, amelyek közül a fókusz nálunk a címkegyártáson van. A nyomatlan és egyszínes címkék gyártásában olyan erős árszűrés van, hogy nem fér bele egy innovációs fejlesztés. Hozzáadott értéknövelés szempontjából a zsugorcímke, az inmold címkék, a speciális címkék és laminátumok és a prémium boroscímkék gyártásában szertünk tapasztalatot, és a további fejlesztéseink is ebbe az irányba történnek.

Együtt növekedve a megrendelőkkel

Hatalmas fejlődésen ment át a Druk-Ker a kis Adanaktól az első színes GTO-ig és nyilván vál-

tozott a termékkör is, de az íves címkével nagyon jól megalapoztuk a mostani gépparkot, aki íves címkét rendelt, az később rendelt fóliát is, meg zsugorcímkét is. Nőtték a megrendelőink is, az uniós támogatásokkal a palackozóüzemek is éltek.

Rengeteg változás történt a termékek minőségét és a felhasználási igényt tekintve. Egy dolog nem változott, az, hogy a nyomdaipar egyedi tömeggyártással szolgált. Nálunk ehhez a grafikai előkészítés is házon belül van, jellemző, hogy a mutációk, módosítások már nálunk készülnek. A törvényi változások két évente új előírásokat hoznak, ilyenkor a grafikát is módosítani kell és a grafikai ügynökségek erre nem rendezkedtek be. Nálunk a grafikusok még a törvényi előírásokat is tudják, sokszor kell szólnunk az ügyfélnek, hogy vegyék figyelembe a hatályos törvényi előírást, így megmentjük őket a címke újragyártásától.

Fóliázás, felületnemesítés területén országos híretek van, ha valaki elakad a kivitelezéssel, gyakran nálatok köt ki. Ez áldás vagy átok?

Nagyon örülök a telefonhívásoknak, végül is ez egy szakmai elismerés. Hívei vagyunk a szakmai kooperációnak, közös fejlesztéseknek. Azon

pedig már jó ideje gondolkodom, hogy milyen terméket lehetne piacra dobni, ami nem egy megrendelőtől függ, hanem univerzálisan értékesíthető. Lehet, hogy technológiai partnerekkel közösen találjuk meg erre a megoldást? Ez a jövő titka.

tesa® Softprint neXt

EMELJE MAGASABB SZINTRE A HATÉKONYSÁGOT A KLISÉRAGASZTÓINKKAL!

Bemutatkozik a tesa® Softprint kliséragasztók új generációja, a neXt!

A flexónyomtatást vizsgálva arra jutunk, hogy a felhasznált kliséragasztókkal szemben három igen fontos kritériumot fogalmaznak meg a szakemberek:

1. A ragasztószalag és a klisé lehető leggyorsabban felhelyezhető legyen.
2. A nyomóforma biztonságos rögzítése, ami garantálja a problémamentes nyomtatást.
3. A klisé és a ragasztó egyszerű és gyors eltávolítása.

Hogy ezeknek az elvárásoknak megfeleljen a felhasznált ragasztóanyag, az alábbi ismérvekkel kell rendelkeznie:

- ◆ alacsony, úgynevezett kezdeti tapadás (TACK, nyomás nélküli tapadási erő), hogy a nyomóforma helyzetén könnyen tudjunk változtatni, ha szükséges;
- ◆ erős, megbízható tapadás a nyomtatás során, a klisé szélei ne emelkedjenek el;
- ◆ a nyomtatás után az erős tapadás ellenére a nyomóformát könnyen és gyorsan el tudjuk távolítani anélkül, hogy a klisé sérülne, és perze függetlenül a munka hosszától és az alkalmazott klisétisztítási eljárásoktól.

Az egymásnak némileg ellentmondó elvárások most már elérhetők a tesa® Softprint neXt kliséragasztókkal. Az eddig is ismert könnyű montírozást, erős és megbízható tapadást megtartva, újragondoltuk a nyomóforma oldali ragasztóanyag összetételét, aminek köszönhetően a klisé leszedése is gyorsá és könnyűvé vált.

A flexónyomdák számára a hatékonyság növelése kiemelt fontosságú. A munkák és a határidők egyre rövidebbek, sokszor kell váltani a pro-

dukciók között, amire alig van idő, és eközben a megrendelő az ajtóban toporog. Ezekre a problémákra nyújt megoldást a tesa® Softprint neXt kliséragasztó család.

A TESA® SOFTPRINT NEXT TERMÉKCSALÁD ELŐNYEI DIÓHÉJBAN

- ◆ A tesa® Softprint neXt használatával a teljes gyártási folyamat hatékonysága növelhető.
- ◆ A nyomóformák montírozása, leszedése felgyorsul, a megbízható tapadásnak köszönhetően a nyomtatás nem áll meg, és a klisé nem sérül az eltávolítása során. Mindez jelentős időt és pénzt takarít meg a felhasználók számára.

A JÓL ISMERT TESA® SOFTPRINT KLISÉRAGASZTÓK SZÁMOS TÍPUSA ÉRHETŐ EL

- ◆ A hordozószalag lehet rugalmas PE, vagy merevebb PET. Így minden sleeve-hez megtalálható a jól illeszkedő kliséragasztó.
- ◆ Hat habkeménységben választható, minden motívum a legjobb minőségben nyomtatható ezáltal.
- ◆ Jelenleg hét ragasztórendszerből választhat a felhasználó, garantáltan meg fogja találni az adott környezethez – sleeve, festék, tisztaság, páratartalom, hőmérséklet stb. – legjobban illeszkedőt.
- ◆ Kliséragasztóinkat kétféle linerrel kínáljuk, egy hagyományos, úgynevezett „embossed” típusal, és egy „EA, Easy Application” mikrocsatornás változattal. Ez utóbbi kis csatornákat váj a ragasztóba, így kézi montírozás során a légbuborékok kialakulásának veszélye jelentősen csökken, mivel a levegő könnyen távozik.

A tesa® Softprint neXt kliséragasztókat számos ügyfelünk tesztelte sikerrel. Amennyiben ön is kipróbálna, vegye fel a kapcsolatot a tesa-val mielőbb!

Fenntarthatóság a Xeikonnál

Fordította: Topa Dénes

A Xeikon, mint a FLINTGroup digitális nyomtatókat gyártó cége, egyre nagyobb hangsúlyt fektet a környezetvédelemre, felismerve a fenntarthatóság fontosságát. A Xeikon célja, hogy termékeinek teljes életciklusa során, a tervezéstől a gyártáson át a használatig és az újrahasznosításig, csökkentse ökológiai lábnyomát.

Ennek érdekében olyan innovatív megoldásokat alkalmaz, mint az energiahatékony nyomtatók fejlesztése, az újrahasznosított anyagok használata, valamint a hulladékok csökkentése.

Emellett elkötelezett a környezettudatos működés iránt, folyamatosan fejlesztve technológiáit és folyamatait a környezet védelme érdekében.

A Xeikon törekvései nemcsak a környezet számára előnyösek, hanem a fogyasztók számára is, akik egyre inkább keresik a fenntartható termékeket és szolgáltatásokat.

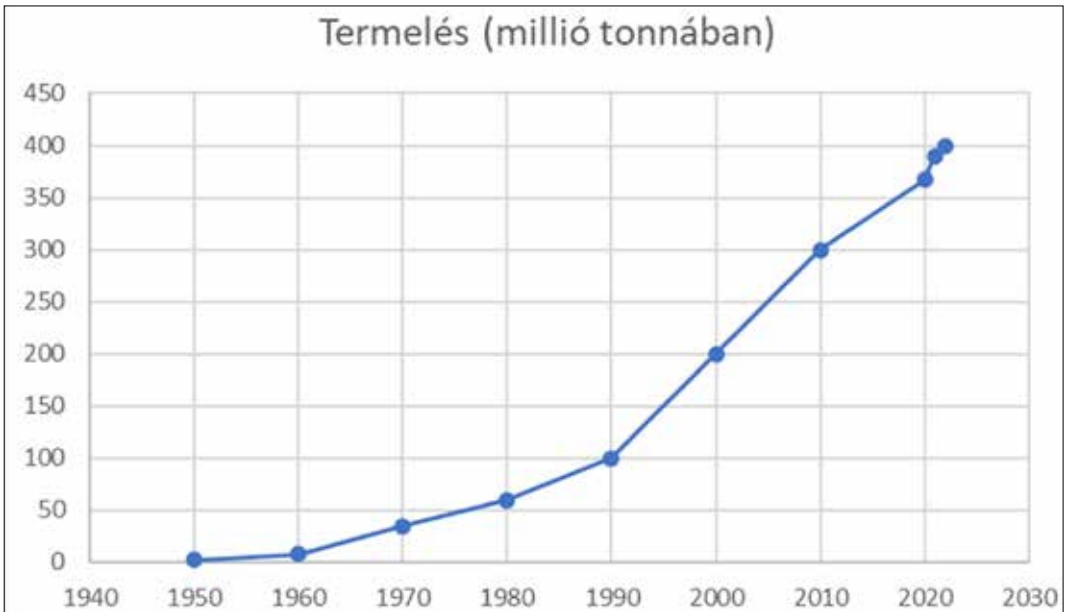
Cikkünkben felvázoljuk az eddig elért eredményeket és a további megvalósítandó feladatokat, elérendő célokat.

MŰANYAGGYÁRTÁS, HULLADÉK ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁS

Ahogy a lenti ábrán is látható, a globális műanyaggyártás az 1950-es évektől kezdve exponenciálisan növekszik.

Az Európai Unió 2018-ban publikált statisztikai szerint:

- ◆ A „rövid életű” műanyag főként csomagolóanyag, 40%-os részaránnyal.
- ◆ A begyűjtött műanyag hulladék kétharmada lineáris, egyirányú.
- ◆ Európában 43% kerül elégetésre, globálisan 12%.

A globális műanyaggyártás millió tonnában, 1950–2023

- ◆ Európában 25% kerül hulladéklerakóba, de globálisan már 79%!
- ◆ A fennmaradó mennyiség kémiai vagy fizikai újrahasznosításra kerül. Európában 32%, globálisan mindössze 9%.
- ◆ Nagy különbség a papírhoz képest, amely természetesen fenntartható termék és 70–80%-os újrahasznosítási arány mutatható ki ezen alapanyagánál.

AZ ÚJRAHASZNOSÍTÁS ÁLLAPOTA: PAPIR KONTRA MŰANYAG

A jelenlegi helyzet elemzése rávilágít a hulladékkezelési és újrahasznosítási gyakorlatok közötti globális különbségekre, valamint a fenntarthatóság érdekében tett lépések szükségességére. Az Európai Unió szorgalmazza az újrahasznosítási arány növelését és a hulladéklerakók minimalizálását, miközben világszerte egyre nagyobb figyelmet kapnak az innovatív megoldások és a körkörös gazdaság elvei. Mindezek mellett kiemelt jelentőséggel bír a gyártási folyamatok racionalizálása és az anyagok hatékonyabb felhasználása.

Ennek legfontosabb szempontjai és lehetőségei:

- ◆ Műanyag- és mikroműanyag-tudatosság: az oldhatóság és lebonthatóság adaptálása.
- ◆ Növekvő kereslet a fenntartható nyomdai és csomagolóanyagok iránt.
- ◆ Kevésbé összetett (csomagoló)anyagok a könnyebb begyűjtés és a hatékony újrahasznosítás, valamint a szén alapú anyagok újrafelhasználása érdekében.
- ◆ A papír és polimer társított anyagok visszaalakítása.
- ◆ A csomagolási hulladék, nyomtatási anyagvesztés csökkentése.
- ◆ Az energiára és a költségekre, valamint a karbonlábnyomra vonatkozó adatok szükségessége munkafolyamatonként a további hulladékcsökkentési lehetőségek feltérképezéséhez.

MEKKORA A XEIKON SZÉNLÁBNYOMA?

Hol tartunk most?

A fenntarthatóság már régóta része a Xeikon kultúrájának, és ez a jövőben is így lesz.

- ◆ 2009-ben már 25%-kal csökkentettük a széndioxid-kibocsátásunkat azáltal, hogy Belgium-

ban 100%-ban külső és helyi termelésű zöldáramra váltottunk.

- ◆ Alacsony olvadáspontú tonereket alkalmazunk, festékmentesíthetőek és ezáltal újrahasznosíthatóak a tonereinkkel nyomtatott nyomatok, biztonságos toner-összetevőket alkalmazunk, melyek nem tartalmaznak illékony szerves oldószereket.
- ◆ Az irodai és termelési helyszíneken bio tisztítószerkeket használunk, a világítást LED-es lámpákkal valósítjuk meg, folyamatos energiagazdálkodást folytatunk, napelemeket szereltettünk fel (közel 2500-at Lierben és nagyjából 600-at Heultje-ben), nincs többé kizárólag fosszilis üzemanyaggal működő céges autónk, e-bike támogatása, utazási módok körültekintő megválasztása.
- ◆ Mindezen erőfeszítésekkel hol tartunk? (A Ramboll (<https://www.ramboll.com>) által az egész Flintgroup-ra vonatkozóan végzett értékelés.)

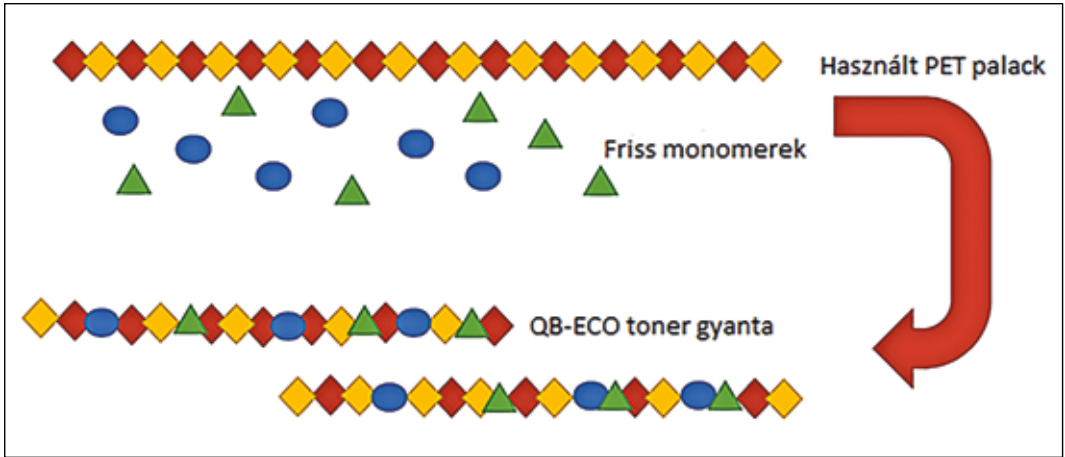
A XEIKON kibocsátási adatai (2022)

- ◆ A nyersanyagok (tonerek, tonergyártók) és a beszállítói logisztika a Xeikon szénlábnyomának csökkentésében kétharmadnyi arányukkal fontos szerepet játszanak.
- ◆ A fennmaradó részt a (nem elektromos) céges autók, az ingázás, az utazás és a technológiánk helyszíni használata teszi ki.
- ◆ További 40%-os csökkentés lehetséges lenne 2030-ig?

Mik a Xeikon tervei a CO₂-mennyiség további csökkentésére?

Fő célok:

- ◆ Legyünk nagyon körültekintőek a légi szállítás kiválasztásakor, mert ennek a legnagyobb a szén-dioxid-kibocsátása!
- ◆ A nyomtatási folyamat karbonlábnyomának csökkentése a következőkkel:
 - ◆ egyes összetevők fenntarthatóbbá tétele,
 - ◆ a csomagolóanyagok és fogyóeszközök helyi újrahasznosításának elősegítése (azaz: nincs hulladéklerakás és nincs -égetés),
 - ◆ a beszállított csomagolóanyagainak újrahasznosított tartalmának növelése.
- ◆ A Xeikon gépkocsiparkjának gyors elektrifikációja/villamosítása.

Fenntartható tonergyanta

Első szakasz: Az alapanyag 60%-aként összegyűjtött és tisztított átlátszó PET-palackok felhasználása.

Második szakasz (K+F): A fennmaradó fosszilis alapú anyagok bio- vagy újrahasznosított anyagokra való átállítása.

Fenntartható ink-jet festék

A Xeikon X81 IDERA festék már most garantáltan több mint 85%-ban fosszilis anyagoktól mentes.

A Xeikon vizet és 100%-ban biológiai alapú nedvesítőanyagokat használ.

AZ OPC-hengerek helyi újrahasznosításának elősegítése

A Fuser Drum (béégető henger) magja újrahasznosításának megkezdése

- ◆ A doboz alumíniumának nagyon jó minőségűnek és nagyon tisztának kell lennie.
- ◆ A helyi újrahasznosításnak úgy kell történnie, hogy ezt a kiváló minőségű alumíniumot újrahasznosítsák és ismételten felhasználhassák.
- ◆ Meg kell vizsgálni az újrahasznosított alumínium felhasználásának lehetőségét a béégető hengerekhez, valamint a béégető hengerekhez hasz-

nált alumínium összegyűjtésének és ismételt felhasználásának lehetőségét.

GOT program – papírpalackok

- ◆ Első menetben: visszagyűjtéssel és tisztítással történő ismételt felhasználás a tonerüzemben.
- ◆ Ezzel felmerült a szállítás nagy CO₂-fogyasztásának problémája.
- ◆ Második menetben: papírpalackok.
 - ◆ A PE palack cseréje papírpalackra.
 - ◆ Az üres palackok helyi papír újrahasznosítása.
 - ◆ További lehetőség: a kupakok visszavétele és újrafelhasználása.
 - ◆ Technikai problémák (szivárgás) miatt ez a projekt ideiglenesen leállt.
- ◆ Harmadik menet: újrahasznosított PE felhasználása alapanyagként (folyamatban), de jelenleg nagyon nehéz újrahasznosított PE-t találni (elérhetőség és megfizethetőség).
- ◆ Negyedik menet: helyi újrahasznosítás.

Tonerpalackok újrahasznosítása

- ◆ A PE-palackok helyi újrahasznosítására való összpontosítás (most hulladéklerakóba kerül, elégetik, ...)

- ◆ A csomagolás újrahasznosítása.
- ◆ A megújuló energia felhasználásának ösztönzése a nyomdáknban.

KARBONLÁBNYOM-KALKULÁTOR

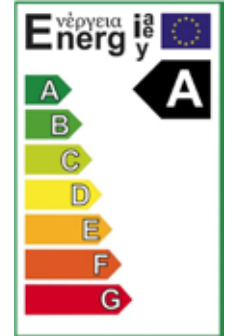
Alapok

Hogyan használjuk a karbonlábnyom-kalkulátort a toner technológiánk karbonlábnyom-csökkentés módjának meghatározásához?

A karbonlábnyom-kalkulátor segít meghatározni egy termék, jellemzően egy berendezés, esetünkben egy digitális nyomda gép energiahatékonysági besorolását.

Az eredményt egy első pillantásra is jól értelmezhető infografika jeleníti meg, mely a leghatékonyabb berendezés esetében sötétzöld „A” jelet mutat, míg a leggyengébb eredményt egy sötétvörös „G” betű mutatja.

Ez egy relatív besorolás, mely a különféle nyomdagépek egymáshoz viszonyítását teszi lehetővé, és a technológia előrehaladtával frissítésre, áthangolásra szorulhat.

Milyen számokat mutat az energiahatékonysági infografika?

A digitális nyomtatás területén az egy négyzetméter kinyomtatásához felhasznált energia fosszilis részarányának szén-dioxid-termelését mutatja meg grammban.

Kód	CO ₂ /m ² , g
A	0–4
B	4–8
C	8–12
D	12–16
E	16–20
F	20–24
G	>24

- ◆ A kupakok egyszerű és biztonságos eltávolítása és a maradék toner egyszerű kitararítása tiszta PE-anyagot hozhat létre a helyi begyűjtéshez és újrahasznosításhoz.

MIT TANULHATUNK MINDEBBŐL? – MIT HATÁROZ MEG CÉLKÉNT A CSÖKKENTÉS ÉRDEKÉBEN?

Főbb irányok:

- ◆ Újrahasznosított gyanta felhasználása.
- ◆ Fenntartható, a körforgásos gazdaság szemléletéhez igazodó monomerek.
- ◆ Több újrahasznosított anyag alkalmazása a beégető hengerekhez, vagy a beégető hengerek újrahasznosítása.

- ◆ A Xeikon jól ismeri szénlábnyomát, és tudja, hogy milyen kulcselemeken kell dolgoznia ahhoz, hogy 2030-ra további 40%-os csökkentést érjen el.
- ◆ Ez azt mutatja, hogy a Xeikon rendelkezik a szén-dioxid-kibocsátás összetevőinek (energia, tinta és hulladék) tanulmányozására szolgáló eszközzel.
- ◆ Lehetőséget ad a Xeikon számára a technológia vagy az összetétel javulása hatásainak értékelésére és előrejelzésére.
- ◆ Nem eszik arra, hogy megmutassuk, (minden esetben) mi vagyunk a legjobbak a fenntarthatóság terén.
- ◆ A karbonlábnyom-pontszámmal együtt áttekintést nyújtunk a különböző technológiák, tonerrendszerek ismert (és ismeretlen) szempontjairól is a megfelelőség és a fontos összetelti szempontok tekintetében.

A szénlábnyom-számítás összetett kérdése

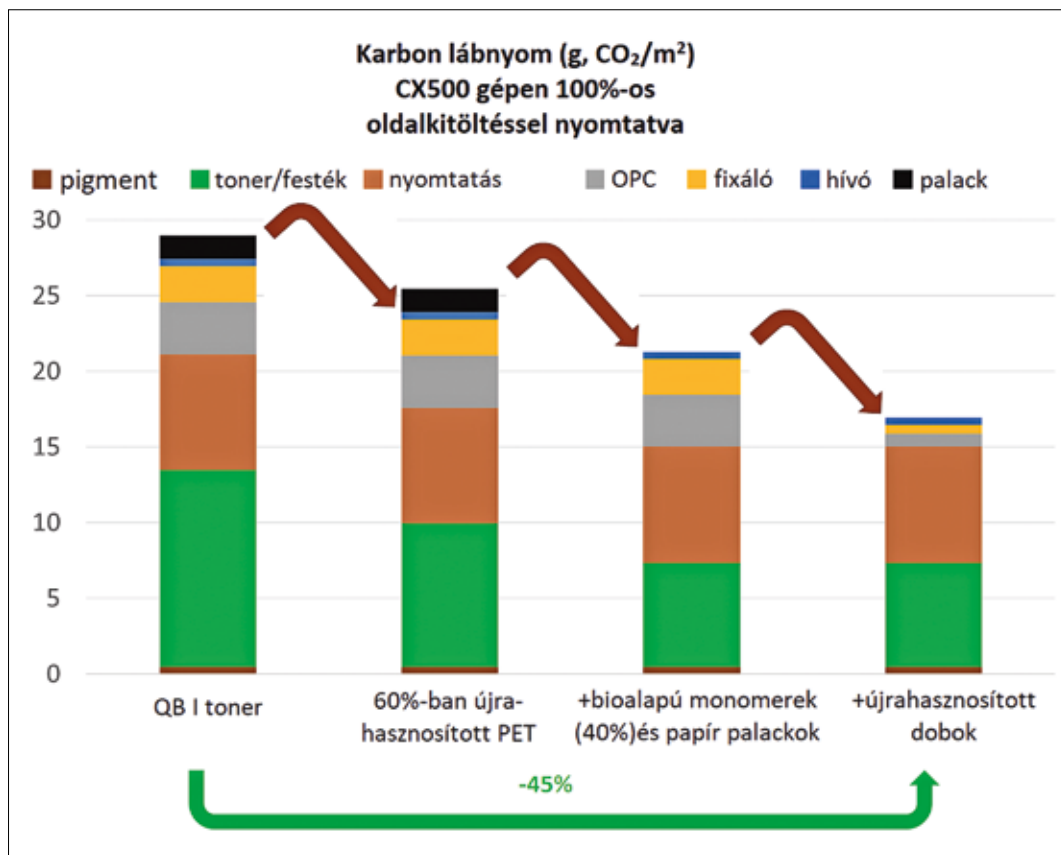
Kiindulási feltételezések

A szállítás, a nyomathordozók, a nyomtatott termék életciklusa (újrahasznosítható? festékmentesíthető?), a nyersanyagok logisztikája, a motorgyártás, ... nem kerülnek figyelembevételre.

(A szén-dioxid-semlegesen előállított gép nem szén-dioxid-semlegesen nyomtat!)

Mit lehet ellenőrizni, mit lehet mérni (nyomtatott hordozó négyzetméterenként)?

1. Energiahatékonyság és optimalizálás. A nyomtatási folyamat során felhasznált energia pontos mérése lehetőséget ad arra, hogy azonosítsuk a legnagyobb fogyasztási forrásokat és optimalizáljuk azokat a fenntarthatóság érdekében.

2. Festékhasználat és környezeti hatás. A festékfogyasztás és annak összetétele meghatározó tényező a nyomtatás ökológiai lábnyomában. A nyersanyagok kibocsátási együtthatóinak ismerete segíthet csökkenteni a környezeti terhelést és kiválasztani a fenntarthatóbb alapanyagokat.

3. Hulladékgyűjtés és a kibocsátás csökkentése. A termelési hulladék (például festékek csomagolása, az elhasznált alkatrészek) kezelése, valamint ezek széndioxid-kibocsátásának kiszámítása lehetőséget nyújt a folyamatok optimalizálására, a hulladékcsökkenésre és az újrahasznosítás növelésére.

Összességében ezek az adatok hozzájárulnak a nyomtatási folyamat fenntarthatóságának javításához, az energiafogyasztás és a hulladék csökkentéséhez, valamint a környezeti hatás minimalizálásához.

Mit tanulhatunk belőle?

Az így nyert információk segítenek abban, hogy meghatározzuk a következő öt évre energiahatékonysági és veszteségcsökkentési törekvéseinket és a körkörös gazdaság céljaihoz közelítő tevékenységeinket.

KÖVETKEZTETÉSEK

Nyilvánvalónak tűnik, hogy a teljes körkörös gazdaság, a százszázalékos újrahasznosítás nem érhető el, azonban az sem vitatható, hogy a lehető legkisebb környezeti terhelésre kell törekednünk.

A papíripar nagyon szép példákat mutat erre, és bár a digitális nyomdagépek gyártása sokkal összetettebb folyamat, a teljes értéklánc elemzése további lehetőségeket tárhat fel.

A Xeikonnál az újrahasznosított polietilén-felhasználás további részarányának növelésében, a biológiai alapú monomerek nagyobb arányú felhasználásában és az alumínium OPC a beégető hengerek újrahasznosításában határozhatjuk meg rövid távú céljainkat az elkövetkező öt évre.

Ahogy fejlődnek a technológiai lehetőségek a közeli jövőben, úgy nyílnak majd meg újabb lehetőségeink a körkörös gazdaság céljainak elérésében.

Források

- ◆ Sustainability Talk Drupa May 2024 by Dr. Lode Deprez VP Technology Digital Inks, RA & Sustainability at XEIKON, FlintGoup Digital
- ◆ <https://www.statista.com>
- ◆ <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20181212STO21610/plastic-waste-and-recycling-in-the-eu-facts-and-figures>
- ◆ <https://www.ramboll.com>

Sötét, besült képek? Fakó, élettelen a nyomat?

A hiba rendszerint nem a nyomtatásban, hanem a helytelen előkészítés területén található.

Hiába néz ki jól az anyag a megrendelő képernyőjén, ez nem szavatolja, hogy nyomtatásban is megfelelő lesz az eredmény. Különösen nagy az esély a kellemetlen meglepetésekre, ha a kivitelezés mázolatlan papírra történik, ahol a jelentős mennyiségű optikai fehéritő hatása is erőteljesen érzékelhető.

A megoldás: **professzionális képfeldolgozás és nyomdai előkészítés** a nyomtatási körülmények figyelembevételével.

Ha már látszik, hogy gond lesz a leadott anyaggal, a grafikus pedig tanácstalan: hívjon minket! Akár egy nap alatt csodát teszünk, és nyomható anyagot várásolunk egy menthetetlennek tűnő PDF-ből is!

colorcom

+36 1 453 2478 colorcom.hu

Hulladékkezelés a nyomdáknban

MIÉRT MOST VAN ITT AZ IDEJE, HOGY A LUNDBERG TECH RENDSZEREI MEGOLDÁST NYÚJTSANAK?

Kaposvári Edina

A nyomdaipar egyik legégetőbb problémája a gépekről érkező hulladék hatékony kezelése. A folyamatosan keletkező papír-, műanyag- és öntapadós anyagok nemcsak logisztikai kihívást jelentenek, hanem jelentős költségeket és környezeti terheket is rónak a vállalatokra. Ha a hulladékkezelés nincs megfelelően megoldva, az nemcsak a termelés lassulásához és munkaidő-vesztéshez vezet, hanem a versenyképességet is csökkenti.

**Automatizált hulladékkezelés:
a nyomdák jövője**

A Lundberg Tech innovatív rendszerei forradalmasítják a hulladékkezelést. Ezek a rendszerek nem csupán elszívják a keletkező hulladékot, hanem ledarálják és tömörítik is azt. Az eredmény? Rendezett munkakörnyezet, gyorsabb termelés és jelentős költségmegtakarítás. A hagyományos, manuális hulladéktávolítás időigényes és költséges, míg az automatizált megoldások minimalizálják az emberi beavatkozás szükségességét, optimalizálják a munkafolyamatokat és csökkentik a hulladékkal kapcsolatos leállásokat.

Miért kiemelten fontos ez most?

A flexónyomtatás térnyerésével és a gyártási kapacitások növekedésével a hulladékmennyiség is folyamatosan emelkedik. Egy modern nyomdának gyorsan és hatékonyan kell reagálnia erre a kihívásra.

1. EGYRE NAGYOBB MENNYISÉGŰ HULLADÉK KELETKEZIK

A vágási maradékok, selejtes anyagok és gyártási veszteségek folyamatosan halmozódnak. A hatékony hulladékkezelés nélkül a termelési folyamatok akadoznak, a tárolás pedig felesleges helyet foglal el.

2. A MANUÁLIS HULLADÉKKEZELÉS IDEJÉTMŰLT

A kézi hulladéktávolítás nemcsak időigényes, hanem veszélyes is lehet. A dolgozók számára fárasztó és egészségügyi kockázatokat is hordoz, ráadásul jelentősen csökkenti a termelékenységét.

3. A HATÉKONY HULLADÉKKEZELÉS VERSENYELŐNYT JELENT

Azok a nyomdák, amelyek modern hulladékkezelési rendszereket alkalmaznak, gyorsabban és költséghatékonyabban tudnak működni. Az automatizált rendszerek nemcsak csökkentik az állásidőt, hanem a hulladék kezelésével kapcsolatos munkaerőigényt is minimalizálják.

4. FENNTARTHATÓSÁG ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

A nyomdaipari vállalatoknak egyre szigorúbb környezetvédelmi előírásoknak kell megfelelniük. A Lundberg Tech rendszerei segítenek csökkenteni az ökológiai lábnyomot azáltal, hogy a hulladékot azonnal kezelhető és újrahasznosítható formába alakítják.

Lundberg Tech: A hatékonyság és fenntarthatóság kulcsa

A Lundberg Tech hulladékkezelő rendszerei a legmodernebb technológiát alkalmazzák a hulladék összegyűjtésére, aprítására és tömörítésére. Magyarországon már több nyomda felismerte ezeknek a rendszereknek az előnyeit, és sikeresen integrálta őket a termelési folyamatokba.

A hulladék hatékony kezelése nemcsak a termelékenységet növeli, hanem hosszú távon jelentős költségmegtakarítást is eredményez. Az automatizált rendszerek bevezetése elengedhetetlen lépés azoknak a nyomdáknak, amelyek versenyképesek kívánnak maradni a folyamatosan változó iparági környezetben.

Ne várjon tovább! – A megoldás már elérhető!

A Lundberg Tech magyarországi képviselője, a Prosystem Hungary Kft. ingyenes helyszíni felméréssel, személyre szabott tanácsadással és a hulladékkezelő rendszerek szakszerű kivitelezésével áll a nyomdák rendelkezésére. Itt az ideje, hogy a hulladék ne akadály legyen, hanem kontrollált és hatékonyan kezelt részévé váljon az Ön gyártási folyamatainak is!

Flexó, digitális vagy hibrid?

Ratkovics Péter

A partners Kft. az idén ünnepli 35. születésnapját. E három és fél évtized alatt, melyből az elmúlt negyedszázad folyamán a csomagolóipar területén tevékenykedett a cég, óriási mennyiségű információ és tapasztalat gyűlt össze, melyek révén a címbe megfogalmazott és manapság szinte minden csomagolóanyagot gyártó nyomdát folyamatosan foglalkoztató kérdésre átgondolt, részletes analízisre épülő választ tudunk adni.

Mindenekelőtt azt kell megvizsgálnunk, miért került előtérbe ez az elsősorban technikai jellegűnek tűnő kérdés a címke- vagy dobozgyártó cégek, de akár a flexibilis csomagolóanyaggyártók körében is? Az ilyen típusú kérdések a piaci igények változásából és a piaci igényekkel együtt fejlődő technológiai újdonságok megjelenéséből, végül soron az üzleti, technikai és emberi környezet drasztikus megváltozásából származnak. A teljesség igénye nélkül néhány olyan rendkívül lényeges pontot érdemes kiemelni, ami a jelen helyzethez vezetett:

- ◆ az áruházak polcain manapság több tízezerféle termék található meg, a márkatulajdonosok pedig a csomagoláson, címkézésen keresztül szeretnék elnyerni a vevők bizalmát, vevőiket pedig a márkát jellemző karakterisztikus, azonnal azonosítható megjelenéssel szeretnék megtartani;
- ◆ a figyelem megkötése az apró különbségekre való odafigyeléssel, ennek következtében az adott termék ezernyi, kismértékben eltérő, de vevői szegmenseket csábító verziójával érhető el, ahol a vevőben azt az érzetet tudjuk kelteni, hogy az adott termékvariáció kizárólag az ő számára készült.

Mindezek kommunikálására a legkézenfekvőbb eszköz a termékcsomagolás vagy termékcímke. Felgyorsult világunkban a villámgyors reagálás is kulcskérdéssé vált, de emellett a költségsök-

Mark Andy Digital Series HD

mentés, környezeti fenntarthatóság szempontjainak is érvényesülnie kell. A digitális nyomtatási technológiák mára elérték azt a minőségi és termelékenységi szintet, ahol bizonyos feltételek teljesülése esetén nem csak versenytársai lehetnek a hagyományos nyomtatási eljárásoknak, de a variációk előállításában, pontos gyártási mennyiségekben, gyors, „just-in-time” szállításoknál, sőt a gyártáshoz szükséges emberi erőforrások területén is egyszerűbbé, hatékonyabbakká váltak. Persze minden technológiának vannak korlátjai, pl. nagyobb példányszámok esetén sem gyártási sebességben, sem költségben nem képes a digitális technológia a flexóval azonos, vagy akár csak hasonló szinten teljesíteni. Ugyancsak komoly kihívást jelent a digitális technológia számára a speciális alapanyagok használata, a csomagolásokat egyedivé tevő felületkezelési eljárások megvalósítása – pedig sokszor pont ezek az elemek hordozzák az első mondatokban említett, elvárt márkajellemzőket.

Az utóbbi évtizedben egyre több flexónyomdában jelentek meg kisebb-nagyobb digitális berendezések a kis példányszámú megrendelések kielégítésére, mintegy a flexó „termelőgépek” melletti kiegészítőként, de az olcsóbb berendezések nem teljesítették a minőségi, sebességi elvárásokat, míg a drágább berendezések esetén a problémát a gépek megfelelő mennyiségű, hatékonyan és gazdaságosan gyártható megrendeléssel való ellátása jelentette.

A digitális berendezések használatának további korlátját jelenti a nyomtatott anyagok utófel-

 DOMINO

Domino N610i

dolgozása, kiserelése, felületkezelése, hiszen a hagyományos területre fejlesztett, többnyire meglévő berendezések beállításához szükséges példányszám gyakran összemérhető a digitálisan gyártott rendelési példányszámmal. A nyereséges gyártás így szinte megvalósíthatatlan, pontosabban csak nagyon szűk terméktípus és példányszámhatárok között reális – ebből viszont megint csak nehéz összeszedni a kapacitás kihasználásához elegendő munkát.

A technológusok ismét megtalálták a megfelelőnek tűnő kiutat: a hibrid gépek legkülönbözőbb formái jelentek meg a piacon, részben a hagyományos flexó nyomdagépek digitális egységgel történő kiegészítésével, részben az ipari digitális nyomtatók kiegészítésével mind flexó nyomtatóegységekkel, mind digitális vagy hagyományos, de inline működő utókezelési megoldásokkal. A problémát azonban ebben az esetben többnyire a beruházások nagysága, a géphez illeszkedő munkák begyűjtése jelenti. Ebben segít, hogy a technológiai lehetőségek egészen új típusú munkák hatékony gyártását is lehetővé teszik, bár ebben az esetben a nyomdáknak kell a megrendelők marketingeseit meggyőzni, ami a nyomdák kereskedői számára jelent új és nem mindig könnyű feladatot.

FLEXÓ, DIGITÁLIS VAGY HIBRID?

Nem egyszerű a válasz egy új beruházási döntés meghozatalánál! Szükséges hozzá a nyomda pillanatnyi felszereltségének, technikai lehetőségeinek mélyebb analízise, a belső folyamatok (a megrendeléstől a nyomdai előkészítésen és a gyártáson keresztül a termék szállításáig) pontos áttekintése és többnyire újratervezése. Ta-

Koenig & Bauer XD Pro

lán a legfontosabb azonban a termékportfólió meghatározása mind a jelenben, mind a látható közeljövőben, figyelembe véve a továbbfejlesztési lehetőségeket és esetlegesen az előre látható technológiai változásokat is. Ez sem könnyű, mert a hagyományos berendezések általában több mint egy évtizeden keresztül szolgálnak, míg az új, digitális technológiák területén 3–5 évente jelennek meg meghatározó újdonságok, melyek a digitális technológiai beruházást pillanatok alatt elavulttá, kevésbé költséghatékonyá teszik, ezért ilyen beruházásnál meggondolandó, hogy három évnél hosszabb megtérüléssel merjünk-e kalkulálni...

A *partners Kft.* hét éve a keskenypályás flexó nyomtatásban vezető szerepet betöltő *Mark Andy* disztribútora Magyarországon. A korábbi képviselővel, a *Grimex Kft.*-vel közös kereskedelmi tevékenység mellett felépítette a *Mark Andy* hazai szervizét és támogatását. Ennek eredményeképpen a 2024-es drupán a céget felkérte a magyarországi disztribúció ellátására a digitális inkjet nyomtatásban vezető szerepet játszó *Domino*, valamint a flexibilis csomagolóanyag gyártás számára szélespályás flexó és digitális berendezéseket gyártó *Koenig & Bauer*.

Az év végére mindkét disztribútori megállapodás létrejött és a beszállítóinktól kapott nemzetközi információk és a hosszú évek alatt szerzett hazai tapasztalatok alapján bátran vállaljuk, hogy egy beruházáshoz alapos analízisre és konzultációra épülő megfontolások alapján adjunk útmutatást, javaslatot a címben megfogalmazott kérdésre.

Várjuk jelentkezését, megkeresését egy kötetlen beszélgetésre!

Kevesebb állás, több gyártás

ÍGY LESZ EGYSZERŰBB A CÍMKEFELDOLGOZÁS!

Csabai Bernát – Szabó Szabolcs

Grimex Magyarország Kft.

A címkeipar folyamatos fejlődése során állandóan felmerülő igény, hogy a gyártási folyamatokat egyre gyorsabban, hatékonyabban és kevesebb hulladék mellett oldjuk meg. De mit tehetsz, ha a hely szűkös, a technológia bonyolult, és a legmodernebb újításokról gyakran csak hallasz, de sosem látod működés közben? Itt jön képbe a Prati DIGI COMPACT, egy olyan címkefeldolgozó gép, ami egyszerű és okos megoldásokat kínál a hétköznapi munkafolyamatokra. Nézzük meg, miért beszél róla most mindenki!

Képzeld el, hogy végre nem kell aggódnod amiatt, hogy egy új géphez mekkora átszervezésre van szükség a műhelyedben. A helytakarékoság csodájaként a DIGI COMPACT mindössze háromméteres helyigénnyel dolgozik, ami különösen kis nyomdák vagy szűkös gyártási térrel rendelkezők számára jó hír, egy elegáns, kompakt rendszer, ami bármelyik sarokban elfér, és mégis lenyűgöző teljesítményt nyújt.

A feldolgozó gépekkel sokszor az a gond, hogy hosszadalmas és időigényes folyamat megtanulni kezelni őket. A DIGI COMPACT az egyszerűség mestere ezen a téren is: intuitív vezérlőrendszerrel rendelkezik, nem kell heteket betanítással tölteni, minden gyorsan és magától értetődően működik – ami, azért bevallhatjuk, hogy kifejezetten ritka a mi szakmánkban.

Ha már dolgoztál hagyományos feldolgozó rendszerekkel, akkor tudod, hogy nem éppen a gyorsaságukról híresek. A DIGI COMPACT nemcsak a helytakarékoság és egyszerűség miatt különleges, hanem az elképesztő sebessége miatt is. Félrotációs üzemmódban 80 méterrel, teljes rotációs módban pedig akár 200 méterrel dolgozhat szuperpercenként.

Ez a rugalmasság a jövőben is lehetővé teszi, hogy a gép lépést tartson az igényeiddel, és akár új üzleti lehetőségeket nyiss meg anélkül, hogy teljesen új eszközökbe kellene beruháznod.

Hallottál már olyan gépről, ami képes 12 mikronos fóliák és 350 mikronos vastagabb anyagok között váltani, miközben öntapadó címkéket, IML címkefóliákat és más karton alapanyagokat kezel? A DIGI COMPACT ezt is hozza simán, így sokoldalúságát nemcsak a működésében, hanem az anyagfeldolgozásban is megcsodálhatod. Több különböző technológiai lépést egyetlen gépben végezhetesz el, így jelentősen leegyszerűsítheted és gyorsíthatod a munkád.

ALAKÍTSD A VÁLTOZÓ IGÉNYEKHEZ, AMIKOR CSAK SZERETNÉD

A Prati DIGI COMPACT alapvetően a digitális nyomtatás utáni címkefeldolgozási munkák megkönnyítésére lett kifejlesztve, azonban nem ez az egyetlen terület, ahol kiemelkedik. Moduláris dizájnjának köszönhetően a gép bővíthető, így újfajta termékek feldolgozásához szükséges modulok is hozzáadhatók attól függően, mire lesz szükséged. Például lehetőség van

- ♦ automatikus állítású keses egységgel bővíteni félautomata revolveres tekercsváltóval, ami még gördülékenyebbé teszi a gyártásodat a precíz és gyors átállásokkal;
- ♦ a kiegészítő moduloknak köszönhetően választhatsz a tekercsről tekercsre, tekercsről ívré vagy akár alakos címkéket kötegelő kirakók közül.

ÉPPEN ÚGY MŰKÖDIK, AHOGY KELL

Lehet, hogy nem gondolkodsz éppen gép beszerzésén, de szakmai szempontból érdemes lehet tudnod róla, hogy merre tart a címkegyártás technológiája. Kérlek nézz a gyártási folyamataidra új szemmel, és képzeld el, milyen lenne, ha az innováció közvetlenül azokra a kihívásokra adna választ, amikkel nap mint nap szembe-szűlsz – a Prati DIGI COMPACT, mint egy iránytű, mutatja majd neked az utat az egyszerűség, hatékonyság és bővíthetőség új szintjei felé!

CNI Kft. – Innováció és fejlődés

ifj. Kovács Tibor

A CNI Kft. a flexónyomtatás piacán elismert szereplő, amely folyamatosan fejlődik és innovál, hogy megfeleljen a piaci igényeknek és ügyfelei elvárásainak. Az elmúlt időszakban jelentős beruházásokat hajtott végre, amelyek tovább erősítik pozícióját a piacon.

ÚJ BERUHÁZÁSOK ÉS FEJLESZTÉSEK

A CNI Kft. 1500 m²-es új üzemsarnokkal bővítette telephelyét, amely lehetővé teszi a termelési kapacitás növelését és a hatékonyabb munkavégzést. Emellett három új vágógépet is üzembe állítottak, amelyek tovább bővítik a cég vágási kapacitását.

A beruházásoknak köszönhetően a CNI Kft. napi 200 000 m² vágási kapacitással rendelkezik

műszakonként, ami jelentős előrelépést jelent a korábbiakhoz képest. A megnövekedett kapacitás lehetővé teszi a cég számára, hogy nagyobb megrendeléseket is teljesítsen, és gyorsabban reagáljon az ügyféligényekre.

A CNI Kft. nemcsak a technikai fejlesztésekre, hanem a humán erőforrásokra is nagy hangsúlyt fektet. Az elmúlt időszakban tíz új munkavállalót vett fel, akik szaktudásukkal és tapasztalatukkal hozzájárulnak a cég sikeres működéséhez.

HOT ÉS COLD FOIL ÜZLETÁG FEJLESZTÉSE

A beruházásoknak köszönhetően a CNI Kft. tovább fejlesztheti hot és cold foil üzletágát. A megnövekedett termelési kapacitás lehetővé teszi a cég számára, hogy nagyobb mennyiségben gyártson hot és cold foil termékeket, és ezáltal növelje piaci részesedését.

ÖNTAPADÓ ÜZLETÁG TERJESZKEDÉSE

Az új beruházások az öntapadó üzletág terjeszkedését is elősegítik. A CNI Kft. új termékekkel és szolgáltatásokkal jelenhet meg a piacon, és ezáltal tovább erősítheti pozícióját az öntapadó termékek piacán.

GSE KEVERŐGÉP LECSERÉLÉSE

A CNI Kft. lecserélte régi GSE keverőgépét két db Atex 18 fejes oldószeres Ada Ruby gépre. Az új gépek ötször nagyobb termelési kapacitással rendelkeznek, mint a korábbi rendszer, ami jelentős hatékonyságnövekedést eredményez.

LABORATÓRIUMI FEJLESZTÉSEK

A CNI Kft. laboratóriuma két új kollégával bővült, akik szaktudásukkal és tapasztalatukkal hozzájárulnak a termékek minőségének ellenőrzéséhez és fejlesztéséhez.

Emellett új tapadás- és ragasztóelemző gépeket is beszerettek, amelyek segítségével még pontosabb és megbízhatóbb vizsgálatokat végezhetnek.

LOGISZTIKAI FEJLESZTÉSEK

A CNI Kft. logisztikai parkja két db Volvo 24t ADR-es tehergépkocsival bővült. Az új tehergépkocsik lehetővé teszik a cég számára, hogy újra visszaálljon a heti körjáratokra, és ezáltal gyorsabban és hatékonyabban szállítsa termékeit az ügyfelekhez.

ÖSSZEGZÉS

A CNI Kft. az elmúlt időszakban jelentős beruházásokat hajtott végre, amelyek tovább erősítik pozícióját a flexónyomtatás piacán. A cég folyamatosan fejlődik és innovál, hogy megfeleljen a piaci igényeknek és ügyfelei elvárásainak. A beruházásoknak köszönhetően a CNI Kft. megnövelte termelési kapacitását, fejlesztette hot és cold foil üzletágát, terjeszkedett az öntapadó termékek piacán, és javította logisztikai hatékonyságát.

Flexó a ScrollMAX-ban

Kányási László

A modern flexónyomtatásban az innováció és hatékonyság kulcsfontosságú tényezők. A ScrollMAX pontosan ezt a fejlődést testesíti meg: intelligens, automatizált és rugalmas megoldásokat kínál a címke-nyomdák és a flexibilis csomagolóanyag-gyártók számára. Nem csupán egy szoftver, hanem egy teljes körű vállalatirányítási rendszer, amely a nyomdaipar minden lépését támogatja a tervezéstől a gyártáson át az utókalkulációig.

SCROLLABEL: SPECIÁLIS MEGOLDÁS FLEXÓNYOMDÁK SZÁMÁRA

A ScrollLabel kifejezetten a keskenypályás flexó-nyomdák és digitális nyomtatásra szakosodott vállalkozások számára lett optimalizálva. Az egyik legnagyobb előnye, hogy az ajánlatkészítés mindössze két percet vesz igénybe, automatikusan kezelve a címkeméreteket, nyomtatási technológiát és alapanyagokat. Az intelligens szerszámkezelés biztosítja, hogy mindig a rendelkezésre álló eszközökkel dolgozzunk, optimalizálva ezzel az erőforrásokat és a költségeket.

AUTOMATIZÁLT PREPRESS ÉS GYÁRTÁS-ELŐKÉSZÍTÉS

A ScrollMAX teljes körű PDF-kezelést biztosít: automatikusan ellenőrzi és optimalizálja a beérkező anyagokat, figyeli a színkivonatokat, vonalkódokat és festékterhelést. A rendszer integrált preflight ellenőrzéseket végez, biztosítva a nyomtatás hibamentességét és hatékonyságát.

TERMELÉSOPTIMALIZÁLÁS ÉS DIGITÁLIS GYÁRTÁS

A rendszer valós időben követi a gyártás folyamatát, és szükség esetén figyeli a digitális és flexó munkák párosítási lehetőségeit is. Automatikusan optimalizálja a pályaszámokat és a nyom-

tatási beállításokat, csökkenti a selejtet és képes előre jelezni a szükséges erőforrásokat, biztosítva a zökkenőmentes termelést.

INTEGRÁLT VÁLLALATIRÁNYÍTÁS ÉS ÜGYFÉLKAPCSOLAT-KEZELÉS

A ScrollMAX nemcsak a gyártásra koncentrál, hanem az ügyfélkezelést és a logisztikát is hatékonyabbá teszi. A Printportál lehetővé teszi a megrendelések és fájlok egyszerű feltöltését, miközben a rendszer automatikus értesítésekkel tájékoztatja a partnereket. A felhőalapú működés biztosítja az adatok biztonságát és elérhetőségét bárhol, bármikor.

ÖSSZEZGÉS: MIÉRT ÉRDEMES A SCROLLMAX-OT VÁLASZTANI?

- ◆ Gyors és intelligens ajánlatkészítés
- ◆ Automatizált prepress és PDF-kezelés
- ◆ Hatékony termelésirányítás és optimalizáció
- ◆ Felhőalapú, biztonságos adattárolás és vállalatirányítás
- ◆ Automatikus értesítések és ügyfélkapcsolat-kezelés
- ◆ Folyamatos termékfejlesztés

info@scrollmax.hu, <https://scrolllabel.hu/>

Szükség van-e a „karbantartási funkció állapotának” javítására?

Horváth Szabolcs

Nyomda-Technika Kft.

Mi a „karbantartási funkció” és mi a „karbantartás”?

A karbantartási funkció a szervezet azon tevékenységeit és felelősségeit foglalja magában, amelyek biztosítják, hogy az eszközök, gépek és az infrastruktúra jó állapotban maradjanak. A karbantartás magában foglalja az ellenőrzéseket, szervizeléseket, javításokat és cseréket, hogy megelőzzék a meghibásodásokat és biztosítsák az optimális működést. A karbantartás a megelőző, hibajavító és fejlesztő tevékenységeket is magába foglalja!

Amikor azt mondjuk, hogy „Karbantartás és más funkciók a szervezeten belül”, akkor egyértelművé válik, hogy a szervezeten belül több funkció is létezik, például Karbantartás, Termelés, Beszerzés, Pénzügy és Számvitel, Befektetés, Humán Erőforrások stb.

Gyakran, ha megkérdezzük, hogy „ki végzi a karbantartást?”, és a válasz sajnos túl gyakran az, hogy a „Karbantartás vagy karbantartó személyzet”. *Ez a válasz többnyire helytelen, és a rossz kultúrára, a tudatosság hiányára és a szervezet nem megfelelő politikájára utal.*

Használjuk-e azt a kérdést, hogy: „ki végzi a karbantartási funkciót a szervezeten belül?” Soha vagy nagyon ritkán tesszük!

Kellene, illetve szükség van-e a karbantartási funkció állapotának javítására?

A karbantartás a szervezet egyik fő funkciója, stratégiai fontosságú üzleti részfolyamat, és nem csak a karbantartási/üzemeltetési részleghez tartozik. A karbantartást az alkalmazottak többsége végzi, függetlenül attól, hogy melyik osztályon dolgozik. *A karbantartásnak óriási szerepe van az új eszközök fogalmának meghatározásában, az eszközmegoldások meghatározásában, az eszköztervezésben és eszközépítésben, eszközbeszerzésben.*

Az előbbiek miatt további kérdések merülnek fel:

- ◆ A karbantartás teljes mértékben részt vesz a fizikai eszközökkel kapcsolatos megoldások döntéshozatalának átláthatóságában?
- ◆ A karbantartási célok, stratégiák és KPI-k egyértelműen meg vannak határozva az eszközgazdálkodási politikában, stratégiában és tervekben az eszközbeszerzés előtt?
- ◆ Van-e rendszerezett kapcsolat a szervezetek üzleti, fizikai vagyongazdálkodási és karbantartási tevékenységei között?
- ◆ Van-e „síló viselkedés” a különböző szervezeti funkciók között?
- ◆ Van-e világos képe a felső vezetésnek a karbantartás hatásáról a fizikai eszközök teljes életciklusa során (LCC, TCO stb.)?

Ha a válaszok többnyire NEM, akkor javítani kell a karbantartási pozíciót és funkciót! Ösztönözniük kell az eszközgazdálkodás és a karbantartás iránti érdeklődést a szervezetben belüli valamennyi munkakörben, beleértve a felső vezetést és a karbantartás-menedzsmentet is!

A Magyar Ipari Karbantartók Szervezete (MIKSZ), a European Federation of National Maintenance Societies (európai karbantartó szerve-

zetek szövetsége – EFNMS), benne a European Asset Management Committee (európai eszközgazdálkodási küldöttség – EAMC) és a Global Forum on Maintenance & Asset Management (nemzetközi fórum a karbantartásban és eszközgazdálkodásban – GFMAM) elkötelezettek, és céljuk, hogy elősegítsék a karbantartási funkció állapotának javítását a szervezetekben!

A Nyomda-Technika Kft.-ben küldetésünk, hogy magasabb szintre emeljük hazánkban a karbantartási tevékenységeket és nyomdászszakmai támogatással nagymértékben növeljük Partnereink hatékonyságát!

NYOMDA-TECHNIKA KFT.

Megbízható partner a kiszámítható jövőért

Küldetésünk, hogy magasabbra emeljük hazánkban a karbantartási tevékenységek szintjét a nyomdaiparban és nyomdászszakmai támogatással nagymértékben növeljük Partnereink hatékonyságát

- Lean printing - Nyomdatechnológiai hatékonyság fejlesztése
- Légtechnika és Nyomdaipari gépek szervize
- Prémium karbantartási szolgáltatás
- Interim menedzsment, Consulting
- Design stúdió

Prisco

Nyomdaipari segédanyagok
a KOMORI nyomdagépek ajánlásával

K KONGSKILDE

Hulladék szállító rendszerek
Fedezze fel a levegő erejét!

FINESTFOG

Párásítórészek az egészséges környezethoz
és eredményes működés támogatásához

Keressen minket elérhetőségeinken:

www.nyt.hu | info@nyt.hu | +36 30 371 5254

A Koenig & Bauer vezető szerepre tör a hullámkartonpiacon is!

A 2016-os drupán jelentette be a Koenig & Bauer cégcsoport a hullámtermékpiacra történő visszatérését, az eltelt időben következesen dolgoztunk ennek a területnek a fejlesztésén. A cég 2019-ben telepítette az első nagy teljesítményű rotációs kimetszőjét, a folyamatos fejlesztés egyik fontos állomása volt a Koenig & Bauer több mint kétszáz éves nyomdaipari és a Celmacch csoport több mint negyvenéves flexónyomatási tapasztalatának ötvözése. Azóta a létrejött új cég, a *Koenig & Bauer Celmacch* gyártja és szervizeli a cégcsoport nagy teljesítményű hullámtermék-nyomtatási flexó- és rotációs kimetsző berendezéseit.

las rákelkamrarendszerrel vannak szerelve, az aniloxhengerek cseréje félautomata vagy akár négy hengert tárolni is képes, teljesen automata rendszerrel történhet. Igény szerint nyomatellenőrző rendszerrel is felszerelhető, amely képes a jóváhagyott ívhez hasonlítani a nyomatot, automatikus selejtkidobással és riportrendszerrel rendelkezik. Lehetőség van a termeléssel párhuzamosan a következő munkára előkészíteni, ezáltal is csökkentve az átállási időket. A nyomógépek az összes piacon elérhető síkágvas kimetszővel kompatibilisek, vagy nonstop rendszerrel ellátott vákuumos felső kirakóval is rendelhetőek.

Minőség/Orientáció	Flexó nyomógépek		Rotációs kimetszők
	Alsó nyomtatás	Kétoldalas nyomtatás	
Prémium Elérhető max. szélesség (mm)	Chroma X Pro 2100; 2800		ChromaCUT X Pro 2800
Felső kategória Elérhető max. szélesség (mm)	Chroma High Tech 1700; 2100; 2400	Chroma High Tech 2S 1700; 2100; 2400	ChromaCUT High Tech 2100; 2400; 2800
Felső-középkategória Elérhető max. szélesség (mm)	Chroma Smart 1700; 2100; 2400	Chroma Smart 2S 1700; 2100; 2400	ChromaCUT Smart 2100; 2400; 2800

Átfogó portfóliót kínálunk a csúcskategóriás hullámtermék-feldolgozás belépő szintű modelljétől a legmagasabb teljesítményigényeket kielégítő termelési megoldásokig. Az egyedi felszerelési lehetőségek lehetővé teszik a testreszabást, hogy berendezéseink megfeleljenek a vásárlói követelményeknek.

Koenig & Bauer Celmacch flexó nyomógépek

A Chroma Flexo nyomógépcsalád a legmagasabb szttenderdek szerint lett tervezve, nagy precizitású ivadagolója Siemens közvetlen hajtással van szerelve, ahogy az ultranagy pontossággal vezérelt vákuumszalag-továbbító rendszer is, mely biztosítja a tökéletes ívtovábbítást és regiszterpontosságot. A berendezések Celmacch szénszá-

Chroma 2S a vásárlói élményért

Egyik legjelentősebb trend a csomagolóanyagiparban a vásárlói élmény növelése, a dobozok belsejének megnyomatásával szélesednek a kommunikációs lehetőségek a termékkel való első találkozás alkalmával. A Koenig & Bauer Celmacch ezért fejlesztette a legújabb generációs, egy menetben két oldalt megnyomtatni képes termékcsaládját. Ez a megoldás lehetővé teszi magas minőségű, szemképráztaó termékek gyártását egy menetben, költséghatékonyan és termelékenyen. Ráadásul az összes flexó- és rotációs kimetsző berendezésünk tervezésekor a modularitás az egyik fő elvünk, így utólag is ki lehet egészíteni a már telepített berendezéseinket további alsó és felső nyomóművekkel.

Chroma Smart 2S egy menetben két oldalt nyomtató flexó nyomógép

Koenig & Bauer Celmacch rotációs kimetszőgépek

Nagy pontosságú rotációs stancológépeink közvetlen Siemens meghajtással: a rendkívül precíz és robusztus rotációs kimetsző modul garantálja a kiváló teljesítményt, a két stancformás kimetszőegység pedig lehetővé teszi a teljesen automatikus, akár 2:30 percen belüli átállást. A stanc körvonal ellenőrző rendszer automatikusan figyeli a kimetszés minőségét, finomsága állítható, összehasonlíthatja a rögzített referenciaképpel,

és kidobja a hibás termékeket, vagy szériahiba esetén leállítja a gyártást, így garantálva a selejtes végterméket. Berendezéseink tetszőleges flexó nyomóművel történő felszerelése lenyűgöző végeredményt eredményez, élénk nyomatok és tökéletes kimetszés vevőink meglegedésére.

További információkért látogassa meg postpress oldalunkat, vagy keresse Siegler András kollégánkat a +36 70 671 0344 telefonszámon, vagy az andras.siegler@koenig-bauer.com e-mail címen.

ChromaCUT High Tech rotációs stancgép flexó nyomóművekkel

Ki kicsoda a flexóban?

DORNBACH PÉTER

peter.dornbach@kner.hu

A nyomdászattal édesapámnak köszönhetően kerültem kapcsolatba, szerelem volt első látásra... A '90-es években jártunk és mindössze tízéves voltam, amikor a részben családkunk tulajdonában lévő Makói Nyomdában leültem kézzel hajtogatni egy utazási iroda prospektusát. Egészen 2008-ig dolgoztam itt, kezdetben iskola mellett „részmunkaidőben”, majd főállásban (vágott és stancolt címkék, szórólapok, könyvek volt a profilunk). Nyomdai gépmeister vizsgámat is ebben az időszakban tettem le Szegeden, ahova át is költöztem később, amikor csatlakoztam a Lapcom Zrt. (Délmagyar) új nyomdáját építő és beüzemelő csapathoz. 2012-ig műszakvezetőként, majd időközben Budapesten könnyűipari mérnöki diplomát szerezve, 2019-ig nyomdavezetőként feleltem a szegedi napilap- és magazinüzletág irányításáért. Rendkívül intenzív és szakmailag nagyon termékeny időszak volt, sok kiváló kollégával, vezetővel, ügyféllel. Más kihívást keresve, 2019–2020-ban egy egyéves projekt keretei között a Generál Nyomda ügyvezető helyettesi pozícióját töltöttem be, ahol nagyvállalati(bb) irányba állítottuk a korábban családi kisnyomdaként üzemelő könyvgyártást. A Covid ezt kiegészítette a vállalat pénzügyi stabilizálási feladataival és controlling szemléletének bevezetésével.

2020-ban csatlakoztam a Marzek Flexilog Kft. menedzsmentjéhez gyárigazgatóként, ahol a flexógyártás irányítását, majd a cég beolvadása után immár a Marzek Kner Kft. termelési igazgatójaként a teljes flexó- és ofszetgyártás irányítását végzem. A flexó számomra egyértelművé tette,

hogy a 21. században is jelen vannak azok a nyomdászati alapértékek, amelyek a gutenbergi magasnymotatáshoz nyúlnak vissza. Ennek működtetése egy magasan automatizált és ipari standardokra épülő környezetben igazi mérnöki kihívás, amely alaposágot, intenzív cégen belüli és partneri kommunikációt is igényel. A határok, toleranciák definiálása és széles körű megértése után ez a sokak szerint „mindenben flexibilis” technológia kiszámítható és magas minőséget tud biztosítani. A jövő csomagolóanyag-gyártásában számtalan kihívás rejlik, de akár papír, akár műanyag alapú termékekre mutatkozik majd nagyobb igény, a flexó versenyképessége töretlen tud maradni. Azt nekünk nyomdászoknak kell tudnunk, hogy a technológiánk mire képes és szintén a mi felelősségünk, hogy ez a képesség töretlenül fejlődjön. Környezet-, tűz- és egészségvédelmi szempontból a flexó hosszú ideig volt az iparág kockázatos technológiája, de ma már elérhetőek és mindennaposak azok a megoldások, amelyek stabilan az elvárt határértékek alatt képesek tartani mind a környezetbe kibocsátott, mind a késztermékek felületén megmaradó vegyületeket. A mostani mindennapokban kollégáim, vezetőtársaim és tulajdonosunk innovatív, beruházó szemlélete komoly bázist biztosít számomra, hogy mindezt hatékonyan működtessük.

Szakmánk is azon területek közé tartozik, ahol a betanított munkások száma egyre növekszik. Azonban, ha valakit komolyabban „megcsap a nyomdafesték illata” és gépkezelőből nyomdászává kíván válni, szüksége lesz elméleti alapokra helyeznie a megszerzett gyakorlati tudását, hogy átlássa a folyamatokat. Ez ma már nem csak a fizika, kémia világát érinti, hanem az ipari szabványokét is. Ezzel a tudáshalmazzal együtt (iskolai képzések, munkahelyi gyakorlat, célzott szabványosítási képzések) a flexó komplexitása mindennapi rutinná szelídíthető.

A feladatok, elvárások, határidők szerteágazó rendszerében nagyon fontos az egyéni idő- és energiagazdálkodás. Ebben mindenkinek, így

nekem is kihívás jól teljesíteni. Ugyanakkor a hegy-mászók mottója itt is igaz – ha felértünk a csúcra, még csak félúton vagyunk. Mert onnan haza is kell érnünk.

CSUTHI BÉLA

csuthi.bela@mizsepack.hu

Nyomdai karrieremet a Petőfi Nyomdában kezdtem el 1988-ban, amikor ipari tanulóként oda kerültem. A nyomda támogatásának köszönhetően 1990-ben ofszet gépmesteri vizsgát tettem a kecskeméti Gáspár András Ipari Szakiskolában, majd 1994-ben sikeres felvételt nyertem a Könyvüipari Műszaki Főiskolára, amelyet 1998-ban végeztem el, és szereztem könnyűipari mérnök diplomát.

2004-ben tizennégy év Petőfis munkaviszony után éles váltás következett az életemben, mert akkor csatlakoztam a Mizsepack Kft. csapatához. Akkor és azóta is a Mizsepack Kft. fő technológija az oldószeres és UV-flexó nyomtatás, így először itt szereztem mélyebb szakmai ismereteket a flexótechnológiáról.

2018-tól vagyok a Mizsepack Kft. ügyvezető igazgatója – a korábbi alapító tulajdonos halála után a társaság taggyűlése társügyvezetőnek választott. Feladatom a társaság eredményes működésének biztosítása.

2004–2018 ♦ A Mizsepack Kft. kereskedelmi és termelési igazgatójaként tevékenykedtem, feladatom volt a cég teljes kereskedelmi és termelési folyamatának vezetése, ellenőrzése, az ehhez kapcsolódó személyi és tárgyi feltételek kialakítása. Társ tulajdonosként a vállalat gazdaságos működésének biztosítása, az ügyvezető munkájának segítése, döntés-előkészítés.

2000–2004 ♦ Az M-real Petőfi Címke Kft. – a tulajdonosváltás során – új tulajdonosa kért fel az ügyvezető igazgató posztra, ahol az önálló kft. szervezeti, működési rendjének kialakítása, a folyamatos és gazdaságos működés biztosítása volt a feladatom.

1999–2000 ♦ A Petőfi Nyomda Rt., később Cofinec Hungary Rt. Öntapadó címke üzletág vezetőjeként az öntapadó címke üzletág irányításáért, a vevőkkel való kapcsolattartásért, a gyártósor kapacitásának optimális kihasználásáért feltem.

1997–1999 ♦ Termékmenedzser voltam kereskedelmi vonalon, öntapadós címke területen – Petőfi Nyomda Rt., később Cofinec Hungary Rt. Petőfi Nyomdában. Feladatköröm az öntapadó címke gyártósor kapacitásának jobb kihasználása és új megrendelések megszerzése volt.

1995–1997 ♦ Gyártmányfejlesztőként tevékenykedtem öntapadós és hagyományos címke területen – Petőfi Nyomda Rt., később Cofinec Hungary Rt. Petőfi Nyomda. Feladatköröm a már meglévő megrendelők, a felső vezetés vagy az üzem részéről felmerülő problémák megoldása; új technológiák bevezetése üzemi területen.

1990–1995 ♦ Ofszet gépmesterként dolgoztam – Petőfi Nyomda Rt. Feladatköröm: íves ofszetgépeken másod-, majd első gépmesteri feladatokat ellátása önálló termeléssel.

Három példaképem van, akik szakmai fejlődésemben sokat segítettek. Édesapám Csuthi Béla, aki maga is egy komoly gépgyártó vállalkozás felső vezetőjeként segít a mindennapokban, Fábián Endre, aki a Petőfi Nyomda sikeres vezetője volt és szakmai karrierem első éveiben egyengette utamat, ill. Gőr József, aki a Mizsepack Kft. tulajdonos ügyvezetőjeként tanította meg egy sikeres vállalkozás vezetésének, a munkavállalókkal való emberséges viselkedésnek az alapjait.

Kedvenc mottóm Gőr Józsefet idézve: „Nem azért dolgozunk, hogy elfáradjunk!”

A ma nyomdásának számos kihívással kell szembesülnie, de mind közül a legnagyobb és leggyorsabban fejlődő terület a digitális nyomtatás. Ez jelentősen megváltoztatja a szakmát, hiszen más típusú tudást igényel, másrészt el lehet felejteni a műszakvégi hosszas kézmosást!

Ugyanakkor megőrizném a régi időkből a szakma tisztelőtét, ami mára kicsit megkopott!

Nagyon fontosnak tartom a flexó szakirányú képzést, mert az operátoraink többsége betanított vagy átképzős nyomdász, akik hosszú évek alatt sajátítják el a szakmai ismereteket.

Véleményem szerint a szakmai képzés leghatékonyabb formája lenne a távoktatás.

ROSZINSZKI JÁNOS
roszinszki.janos@vargaflexo.hu

Tanulmányaimat 1992-ben fejeztem be a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán (ma Óbudai Egyetem), villamos üzemmérnöként, erősáramú szakirányon.

Pályafutásomat kazánfűtőként kezdtem, azonban hamar kapcsolatba kerültem a flexónyomtatás világával, amelybe Varga Endre és Varga József vezetett be. A Varga-Flexo Kft. 1993-as megalakulásakor csatlakoztam a céghez, ahol a flexó nyomdagépek fejlesztésére összpontosítottunk. Az első években egyszerűbb frekvenciaváltókkal és PLC-kkel dolgoztunk, egyedi ellennyomó-hengeres gépeket fejlesztve. 1999-ben jelentős előrelépést tettünk az első központi ellennyomó-hengeres gép elkészítésével. 2003-ban készült el az első oldalcserélős gép, amely lehetővé tette a nehéz fémhengerek kiváltását könnyű műanyag sleeve egységekre, ami jelentősen növelte a hatékonyságot és a rugalmasságot. 2014-ben újabb mérföldkőhöz érkeztünk az első automata tekercsváltós berendezés kifejlesztésével. Ez a technológia lehetővé teszi a folyamatos nyomtatást és egy menetben 8 + 8 szín alkalmazását, ami óriási előrelépést jelentett a termelékenység növelése érdekében. 2022-ben a flexográfia egy teljesen új területére léptünk be a műbélnyomtatáshoz fejlesztett berendezéssel. Ez a projekt különösen nagy kihívást jelentett, de sikeresen megvalósítottuk, tovább bővítve a flexónyomtatás alkalmazási területeit. Napjainkban egy flexó nyomdagép több mint 60 szervomotort is tartalmazhat, amelyek összehangolása és működtetése komoly mérnöki kihívást jelent. Ez jól mutatja, mennyire összetett és fejlett technológiává nőtte ki magát a flexográfiai nyomtatás az elmúlt évtizedekben. A flexónyomtatás mellett a csomagolótechnika másik fontos területén, a laminálásban is aktívan részt veszek. Jelenleg már a 6. generációs lamináló-tekercsvágó gépeket fejlesztjük, ami újabb technológiai kihívásokat jelent. Szoftverfejlesztő villamosmérnöként fő feladatomban olyan szoftverek és tech-

nológiai funkciók létrehozása, amelyek nélkülözhetetlenek a modern flexónyomtatáshoz. Külön figyelmet fordítunk a felhasználóbarát kezelői felületek kialakítására, hogy a gépmezterek a lehető leghatékonyabban tudják használni a berendezéseket.

Az elmúlt harminc év során számos kiváló gépmezterrel és nyomdással dolgoztam együtt. Az ő szakmai tapasztalatuk és visszajelzéseik felbecsülhetetlen értékűek voltak a fejlesztési folyamatokban, lehetővé téve, hogy folyamatosan korszerűbb, a mai kor technikai követelményeinek megfelelő gépeket alkossunk.

FRANKÓ JÁNOS
frankojanos1987@gmail.com

1987. november 19-én születtem Békéscsabán. Pályafutásom a nyomdai iparban 2005-ben kezdődött, amikor érettségi után Édesapámnak köszönhetően a Mondinál helyezkedtem el géptermi segédként.

Feladataim közé tartozott a nyomdagépek kiszolgálása, csévevágás és az alapanyagok előkészítése, valamint a gépkezelők munkájának támogatása. Szabad időmben figyelemmel kísértem a szakemberek munkáját, így betekintést nyerhettem a mélynyomtatás, az oldószeres és oldószermentes laminálás, a tekercsvágás, valamint a flexónyomtatás technológiájába. Érdeklődésem és tanulási vágyam hamar megmutatkozott, ennek eredményeként betanítottak kliséragasztásra, ami közelebb vitt a flexó világához.

2007-ben Herceghalomba költöztem, ahol a Harsonánál folytattam szakmai utamat kliséragasztóként. Itt modern flexó nyomógépek voltak, így lehetőségem nyílt új technológiák megismerésére. Emellett érdeklődni kezdtem a festékkönyhai munkafolyamatok iránt is, ahol a részleg vezetőjének segítségével mélyítettem el tudásomat.

2009-ben Szegedre költöztem, ahol az RRE Szeged Kft. alkalmazásában kliséragasztóként kezdtem, majd egy soros UV flexó nyomógépen szereztem tapasztalatot. Itt sajátítottam el a cím-

kenyomtatás, a stancolás és a mélynyomtatás technikáit. Ahogy egyre több feladatban bizonyítottam, újabb kihívásokat kaptam: a Soloflex nyomdagépek kezelését. Párhuzamosan figyelemmel kísértem a grafikai stúdió munkáját is, amely tovább mélyítette érdeklődésemet a nyomdaipari folyamatok iránt. Ennek hatására elhatároztam, hogy megtanulom a klisékészítés technológiáját is.

2014-ben csatlakoztam a Poli-Union Csomagolóstechnikai Zrt.-hez, amely egy új Varga-Flexo nyomógéppel és egy Varga lamináló-tekercsvággóval bővítette kapacitását. Az induláskor a teljes termelési folyamatban részt vettem: nyomtattunk, lamináltunk, vágunk. A vállalat gyors növekedésének köszönhetően hamar nyomda-vezetővé léptettek elő, ami jelentős felelősséggel járt. Feladataim közé tartozott az alapanyag-beszerzés, festék- és klisérendelés, gyártási tervek és árkalkulációk készítése, valamint a vállalat képviselése a megrendelők felé. A beszállítókkal való együttműködés révén értékes tapasztalatokat

szereztem, amelyek hozzájárultak szakmai fejlődésemhez.

A növekvő munkamennyiség miatt 2022-ben új telephelyre költöztünk, majd 2023 közepén egy újabb Varga-Flexo nyomdagéppel bővítettük gépparkunkat. Ennek köszönhetően ma már két modern nyomdagéppel dolgozunk, lehetővé téve a gyorsabb és kiválóbb minőségű termelést. Jelenleg tízfős csapattal dolgozunk azon, hogy partnereink számára a legnagyobb precizitással és minőséggel biztosítsuk a nyomdaipari megoldásokat.

Büszke vagyok arra az útra, amelyet eddig bejártam, valamint arra a csapatra, amely nap mint nap hozzájárul a sikereinkhez. A szakmai elhivatottság és a folyamatos fejlődés iránti elkötelezettségem változatlan, hiszen számomra a nyomdaipar nem csupán munka, hanem szenvedély is.

Mottóm: Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!

Tizenötödik alkalommal kerül kiírásra a GPwA pályázat!

Cél: A papír-, nyomda- és csomagolóipar területén végzett kiemelkedő környezetközpontú vállalatirányítási tevékenység, környezetkímélő technológiák alkalmazása, valamint a papír-, nyomda- és csomagolóipar környezettudatosságának fejlesztése területén végzett tudatformáló, példamutató tevékenység elismerése.

Kategóriák:

**Az Év Zöld Nyomdája • Az Év Zöld Papírgyártója • Az Év Nyomdai - Csomagolóstechnikai Szolgáltatója
Az Év Zöld Papírkereskedője • Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója • Az Év Családbarát GPwA Szervezete**

A GPwA 2025 partnerei

Fővédnökök: Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület • Nyomda- és Papíripari Szövetség • Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség • Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar •

Széchenyi István Egyetem Csomagolásvizsgáló Laboratórium • Prosystem Hungary Kft.

Támogatók: Canon Hungária Kft. • Eurotronik Zrt. • Heidelberg Magyarország Kft. • Hesse Trade Kft. •

hubergroup Hungary Kft. • Jura Trade Kft. • manroland Magyarország Kft. • Sun Chemical Kft. • Wallitrade Kft.

Médiapartnerek: Magyar Grafika • Print & Packtech

A GPwA 2025 szervezője: a Mérnök és Nyomdász Kft.,
projektvezető: dr. Schulz Péter.

Jelentkezés: a részvételi szándékot rögzítő Pályázati dokumentáció
beadási határideje: **2025. május 30.**

További részletek: + 36/20/970-4807;

www.p-e.hu/GPWA/AZ_AKTUALIS_PALYAZAT

Frissdiplomások

Prokai Piroska

2025 januárjában újabb kilenc fővel bővült az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karán sikeresen végzett, nyomda-csomagolás szakirányon mérnöki diplomát szerzett kollégák száma. Egy hallgató mesterképzésen, míg nyolc fő alapképzésen folytatott tanulmányait zárta színvonalasan elkészített diplomadolgozatával. Az ifjú mérnökök jó, jeles és kiváló eredménnyel vehetik majd át a mérnöki oklevelet márciusban az ünnepélyes diplomaosztón.

Fehér Tibor

tibcsi1@gmail.com

Nedvesítőfolyadék-mentes ofszetnyomatás során használt nyomdafestékek reológiájának vizsgálata

Témavezető: Prokai Piroska mestertanár

Homolya Márton

homolyamarton@gmail.com

Látható színek komponensek hatása UV-fluoreszcens komponensek spektrális tulajdonságaira biztonsági ofszet nyomdafestékekben

Témavezető: Csillagné Kiss Mariann, mestertanár
Külső konzulens: Hegedűs-Nagy Csaba fejlesztőmérnök, ANY Biztonsági Nyomda Nyrt.

Kiss Fanni Flóra

kiss.fanni.flóra92@gmail.com

Nyomdaipar népszerűsítése az általános iskolákban – a papír, mint legjobban újrahasznosítható anyag

Témavezető: Prokai Piroska mestertanár

Kontra Melinda

kontra.melinda1987@gmail.com

Különböző lakkozási és perforálási módszerek együttes felhasználhatósága a bélyeggyártásban

Témavezető: Görgényi-Tóth Pál tanársegéd

Külső konzulens: Hausz Attila Richárd fejlesztési vezető, Pénzjegynyomda Zrt.

A végzett diákok névsora hátulról előre és balról jobbra a következő: Fehér Tibor, Nagy Lajos, Pelyva Tibor, Nagy Lóránd Kontra Melinda, Homolya Márton, Kiss Fanni Flóra Veréb Csaba, Nagy Márta

Nagy Lajos

01.nagy.lajos@gmail.com

A hagyományos és a Multicolor technológia összehasonlítása
Témavezető: Görgényi-Tóth Pál, tanársegéd

Külső konzulens: Dornbach Péter termelési igazgató,
Marzek Kner Packaging
Csomagolóanyag-gyártó Kft.

Nagy Márta

lujzi.marta@gmail.com

Alternatív csomagolás optimalizálása tengerentúli szállításhoz
Témavezető: Farkasné Kóka Zsuzsanna mestertanár
Külső konzulens: Vénné Ondrejcsik Ildikó beszállítómenedzser,
Audi Hungária Zrt.

Nagy Lóránd

ngylornad@gmail.com

Papír bevásárlószatyrok hordképességeinek összehasonlító vizsgálata
Témavezető: Prokai Piroska mestertanár

Pelyva Tibor

pelyva.tibor@gmail.com

Ofszert nyomdafesték száradása áramló levegő hatására
Témavezető: Görgényi-Tóth Pál tanársegéd

Vereb Csaba

csaba.vereb18@gmail.com

A papírgyártás ökológiai lábnyoma
Témavezető: Tiefbrunner Anna Mária mestertanár

Hunkeler Innovation Days 2025

Látogassa meg a Horizon standot,
és tekintse meg újdonságainkat!

ROBOT INTEGRATED PERFECT BINDING SYSTEM
The new generation of perfect binding systems, featuring a robot for the glue application and a fully automatic glue distribution system.

WIRE FEEDER
Models 3000 and 4000 are designed for high-speed production of perfect binding books. They feature a fully automatic wire cutting and feeding system.

SMARTSLITTER
The new generation of slitters, featuring a fully automatic wire cutting and feeding system. It is designed for high-speed production of perfect binding books.

SINGLE-CLAMP BINDER LINE
The new generation of single-clamp binder lines, featuring a fully automatic wire cutting and feeding system. It is designed for high-speed production of perfect binding books.

ICE STITCHLINER MARK V
The new generation of saddle stitching machines, featuring a fully automatic wire cutting and feeding system. It is designed for high-speed production of saddle stitched books.

WORLD PREMIERE

HORIZON ICE STITCHLINER MARK V
SADDLE STITCHING SYSTEM

CANON VARIOPRINT IX3200
SHEETED IN-LET PRESS

www.kemenyem.hu

KEMÉNYFÉM
KFT

In memoriam Ugrin András

Mély fájdalommal búcsúzunk idősebb Ugrin Andrástól, aki meghatározó alakja volt a magyar csomagolóiparnak és közösségének.

Szakmai pályafutása során jelentősen hozzájárult a fenntartható csomagolótechnika fejlődéséhez, és elkötelezetten dolgozott az innováció és a környezettudatosság terén.

Az UgrinPack-Erdősi Kft. gyökerei 1924-ig nyúlnak vissza Hajdúnánáson, amikor az alapító nagyszülei megkezdték nyomdaipari tevékenységüket és megalapították a Katona Nyomdát. Az évek során az UgrinPack a fenntartható csomagolóanyag-gyártás és az innováció úttörőjévé vált. Idősebb Ugrin András vezetésével a cég jelentős fejlődésen ment keresztül, és Európa egyik vezető fenntartható csomagolótechnikai vállalatává vált.

A vállalat tevékenységi köre széles körű volt, ami a kezdetekben kimondottan a különböző hajlékonyfalú csomagolóanyagok gyártására specializálódott. Az UgrinPack elkötelezett volt a fenntarthatóság és az innováció mellett. Ugrin András munkásságát számos elismerés övezte.

2021-ben megkapta „A csomagolóipar haladásáért” díjat, amelyet a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség ítélt oda neki kitartó és fáradhatatlan munkájáért. Emlékezetes marad közösségi szerepvállalása is. Az Ugrin nemzeti találkozó hagyománya majdnem több mint ötven évre nyúlik vissza, és ő aktívan részt vett ezek szervezésében, erősítve a családi kötelekeket és ápolva az ősök emlékét. Ugrin András 1950. március 7-én született Endrődön.

PÁLYAFUTÁSÁNAK FONTOSABB MÉRFÖLDKÖVEI

- ◆ 1982 – TSZ szakcsoport, később a rendszerváltás után Bt. – Piliscsaba (garázs)
- ◆ 1992 – UgrinPack-Erdősi Kft. – Leányvár (saját telephely)
- ◆ 2000 – Egymilliárdos forgalom, 80 fő, három műszakban
- ◆ 2002 – „Angyal” befektető mindenét elvette
- ◆ 2003 – Alapító tagja és elnöke az Első Magyar Csomagolótechnikai Klaszternek
- ◆ 2004 – Újrakezdes – újra Piliscsabán, a saját családi házában
- ◆ 2010 – Bérelt telephely Dorogon
- ◆ 2021 – Leányvár – Saját telephely

„Családi vállalkozásként gyermekei már korán bekerültek a termelésbe, nyaranként éjszakai műszakot is vállaltak a gépeken, mint diákmunkások. A felelősséget korán elkezdte átadni, egyszerűbb döntésekbe bevont, és mindig elmondhattuk a véleményünket, szinte azt éreztük, hogy közösen döntünk. Mindig szeretettel és türelemmel magyarázta a döntéshelyzetek hátterét és a legfontosabbra folyamatosan emlékeztetett, ami az üzleti etika, a tisztesség és a becsület fontossága. Kiemelte, hogy minden hasonló gondolkodású partnerrel, akár konkurenciával is fontos a jó kapcsolat és együtt kell dolgoznunk, egy csapatként helytállni a gazdasági nehézségek idején. A tudásmegosztást is zászlajára tűzte,

nem félt, hogy elveszik, bátorított mindenkit rá. A képzést és a jó csapat kialakítását ösztönözte, munkatársait megértéssel és szeretettel kezelte, mint egy nagy családot. Középiskolás tanulmányaink alatt már vitt magával a tárgyalásokra és megbeszélésekre, hogy tanuljunk belőle. Édesanyánk, aki végig hű társa volt mindenben, üzleti területen is együtt dolgoztak, segített balanszban maradnia, hiszen Édesapánk gyakran »a fellegekben járt«, megelőzve korának gondolkodását és lehetőségeit. Nekik köszönhetően jelenleg a második generáció, három gyermekük a tulajdonosok és a vezetők. Neki sikerült a generációváltást megoldani! A harmadik generáció, András unokái, már szintén a cégnél dolgoznak. Élete végéig minden döntésünkbe bevontuk és figyelembe vettük a véleményét. Az utolsó pillanatig segítette munkánkat, mind tanács-

adásával, mind operatív módon a szerződések és dokumentumok megírásával, ellenőrzésével.”

- ♦ „Családbarát Munkahely” különdíjat kapott az Ugrinpack az Ő vezetése alatt 2000-ben
- ♦ Hungaropack „Magyar Csomagolási Verseny” különdíj 2019-ben
- ♦ CSAOSZ: Ugrin András „A Csomagolóipar haladásáért” díjának kitüntetettje 2021-ben

A kilencvenes évek óta hirdette az általa megfogalmazott mottóját mindenhol:

„Jó minőségű csomagolóanyagokat gyártani, vevőink meglegedésére, ez a mi életformánk!”

2024. október 1-én hunyt el idősebb Ugrin András, és távozásával a magyar csomagolóipar és községe egy kiemelkedő személyiségtől búcsúzik. Emlékét tisztelettel és szeretettel őrizzük meg.

Ugrin Orsolya

NYOMTATOTT KOMMUNIKÁCIÓÉRT ALAPÍTVÁNY

**SZAKEMBER UTÁNPÓTLÁS
KÉPZÉS TÁMOGATÁSA**

**NYOMDALÁTOGATÁSI
PROGRAMOK SZERVEZÉSE**

**NYOMDAIPAR NÉPSZERŰSÍTÉSE
KIÁLLÍTÁSOKON**

JÓTÉKONYSÁGI PROGRAMOK

CÉLZOTT TÁMOGATÁSOK

PRINT
a TE jövőd

**Nyomatott
Kommunikációért
Alapítvány**

NYKA közhasznú Alapítvány
adószám: 18656132-1-43
számlaszám: Budapest Bank HU78 10101535-42716000-01004001

Partnerség az innovatív megoldásokért

MÜLLER MARTINI A HUNKELER INNOVATIONDAYS 2025 RENDEZVÉNYEN

Fordította: Matusek-Faludi Viktória

A 2025. február 24–27. között Luzernben megrendezésre kerülő Hunkeler Innovationdays eseményen a Müller Martini és a Hunkeler olyan úttörő megoldásokat mutat be, amelyek a digitális nyomtatás teljes potenciálját kiaknáva új távlatokat nyitnak a hatékony és automatizált könyvgyártás területén.

Intelligens gyártási megoldások a nyomdaipar számára

A Müller Martini három kiemelkedő, „smart factory” koncepcióra épülő megoldást vonultat fel a kiállítási standján. Ezek a megoldások iparági partnerek technológiai erősségeit ötvözve biztosítanak magas fokú rugalmasságot, hatékonyságot és skálázhatóságot a modern nyomdaipari termelés számára. A látogatók élőben tapasztalhatják meg azokat a fejlett alkalmazásokat, amelyek új szintre emelik a könyvgyártás automatizálását.

Inline gyártás: nyomatlan ívektől a kész, kartonált könyvig

A Müller Martini stand egyik fő attrakciója egy teljesen integrált inline megoldás lesz, amely a nyomatlan ívekből közvetlenül készít tökéletes kötésű könyveket, különböző formátumokban és terjedelemben. A Heidelberg Jetfire 50 digitális nyomdagép, a Hunkeler Starbook Sheetfolder, a Müller Martini Vareo PRO ragasztókötés és az InfiniTrim vágórobot kombinációja olyan automatizált gyártási folyamatot biztosít, amely minimális kezelői beavatkozást igényel, miközben maximális termelékenységet és rugalmasságot nyújt.

Inline gyártás: nyomatlan tekercestől kész, kartonált könyvig

Egy másik bemutatott megoldás a papírtekercestől kész könyvek gyártásának teljes folyamatát szemlélteti. Az anyag a HP Advantage 2200 digitális tekercsnyomó gépen keresztül a Hunkeler

Starbook Plowfolder-be kerül, majd a Vareo PRO ragasztóköttő és az InfiniTrim vágórobot hozza létre a készterméket. Ez az integrált gyártósor minimális létszámmal működik, miközben hatékony, folyamatos termelést biztosít.

Irkatúzás: rugalmas, automatizált termelés

A Hunkeler Innovationdays során a Müller Martini bemutatja a magas fokon automatizált Prinova Digital irkatúzó rendszert is. Ez a hibrid megoldás ideális magazinok, brosúrák és katalógusok kis példányszámú, költséghatékony gyártására. A Prinova Digital minimális átállási időt és felhasználóbarát, intuitív vezérlést kínál, amely a gyors és hatékony gyártási folyamat kulcsa.

Connex workflow rendszer – teljes körű gyártásvezérlés

A Connex workflow rendszer a Müller Martini stand egyik központi eleme lesz, amely a személy-

re szabott és változó adatokkal dolgozó nyomtatott termékek hatékony és költséghatékony gyártását teszi lehetővé.

A rendszer átfogó gyártásvezérlést biztosít, az előkészítési folyamatoktól kezdve egészen a késztermékek szortírozásáig, zökkenőmentes integrációval. A látogatók megismerhetik a Connex rendszer sokoldalúságát, valamint a Müller Martini teljes körű szolgáltatási portfólióját (MMServices).

Egyedülálló szakmai lehetőség

A Hunkeler Innovationdays 2025 páratlan alkalommal kínál a legújabb digitális nyomtatási technológiák megismerésére és iparági szakértőkkel való eszmecserére. A Müller Martini várja az érdeklődőket standjánál, ahol élő demonstrációk során ismerhetik meg az intelligens gyártás három kiemelkedő innovációját.

Regisztráció: mullermartini.com/hid25

HUNKELER INNOVATIONDAYS

A 15. Hunkeler Innovationdays a „CONNECT” mottóval a hálózatépítés központi szerepére helyezi a hangsúlyt, páratlan és emlékezetes élményt nyújtva a résztvevőknek. Lucern városában ismét összegyűlnek a digitális nyomtatás vezető szakemberei, hogy megismerjék és alakítsák az iparág jövőjét az emberek, folyamatok és megoldások összekapcsolásával.

Miért érdemes részt venni?

- ◆ Technológiai fókusz
- ◆ Integrált gyártósorok
- ◆ Gyakorlatorientált megoldások
- ◆ Szakmai konzultációk
- ◆ Hálózatépítési lehetőségek
- ◆ Egyedülálló hangulat

Fókuszban a jövő

A Hunkeler Innovationdays több mint egy technológiai bemutató: a kapcsolódásról, az inspirációról és az iparág jövőjének közös formálásáról szól. Ne hagyja ki a lehetőséget, hogy részese legyen ennek a kiemelkedő eseménynek!

Itt lehet regisztrálni:

BOBST Roadshow a Deszán Kft.-nél

2024. november 19-én Szántóné Herczeg Klára, a Deszán Kft. ügyvezetője és egyik alapítója köszöntötte a BOBST Roadshow eseményén a BOBST és CITO cégek képviselőit és a megjelent vendégeket.

„Talán néhányan csak az LCM Kft. felvásárlásáról szóló tájékoztató értesítéséből hallottak a Deszán Kft.-ről. Ezért szeretném Önöknek bemutatni cégünket. Szeretném röviden összegezni, hogy a kezdetektől milyen mérföldköveken keresztül jutott el oda, hogy köszönhetjük Magyarország kiemelkedő képviselőit a csomagolóipar területéről. Büszke vagyok arra, hogy 50 éve ezen ipartelegen belül dolgozok, kezdtem a Tisza Cipőgyár laboratóriumában, majd a szerszámgyártás területén, és jelenleg a Deszán Kft.-ben” – tudtuk meg Szántóné igazgató asszonytól.

„Az alapítás éve 2000. július 3. Egy garázból átalakított műhelyben kezdtünk hét fővel, és cipőipari szabáskéseket gyártottunk. Nagyon rövid idő alatt jelentősen megnövekedett termékeink iránt az érdeklődés, így bővítenünk kellett a műhelyünket.

2002-ben sikerült a jelenlegi üzemünk épületét megvenni, melyet egy gyárlátogatás keretében a mai nap szeretnénk Önöknek megmutatni.

2004-ben elkezdtük az informatikai fejlesztést, úgy mint a rendelések fogadása elektronikus úton, és ezen adatokból kivágóasztalon sablonok vágása, amiket addig papíralapon a megrendelő küldte, postai úton. A postai dokumentációküldés túl lassú és korszerűtlen lett.

Ebben az évben megjelentek cégünkél

- ◆ az autóiipari bőrülés gyártó megrendelők
- ◆ és a Tisza Cipőgyár területén, a nagy múltú Szalamander cég eladása folytán egy osztrák cégcsoport (Hassia, Ganter, Högl), a Lorenz Shoe Group Kft. Az új piaci megrendelések teljesítéséhez igen jelentős gépi és dolgozói létszámot kellett fejlesztenünk.

Ez időben elértük a 75 főt.

A következő mérföldkő a 2010-es év, amikor úgy döntöttünk, hogy megpróbáljuk az üzemünket új profilokkal bővíteni, és elkezdtünk pályázni. A pályázatok szinte száz százalékban sikeresek voltak, melyekkel a következő beruházásokat valósítottuk meg:

- ◆ lézergép, kivágóasztalok a cipő- és autóiipari késekhöz,
- ◆ formagyártó műhely komplett kialakítása,
- ◆ elektromos hálózat kiépítése,
- ◆ célgépek a cipőipari megrendelők egyéb, nem szabáskéses jellegű igényét helyben megoldani, mint pl. teflongyártás, klisé-, lyukasztógyártás stb.

2016-ban miután a tevékenységünkhöz minden lehetséges beruházást megvalósítottunk és még volt egy 500 m²-es csarnokunk, úgy döntöttünk,

hogy létrehozunk egy üzembrészt a csomagolóipar kimetszőszerszámainak gyártására.

Úgy kezdtük el, hogy nem volt ismeretségünk a felhasználók között, de bízunk szakmai képességünkben.

Az első és azóta is nagyon komoly partnerünk egy budapesti nyomdaipari cég. Aztán több megrendelőnk is lett az évek során.

2022-ben egy nagyon megtisztelő lehetőséget kaptunk a német WWR lyukasztógyártó cégtől. Felajánlotta a fazonlyukasztó gyártásuk teljes gépi berendezését és technológiáját megvételre. Azóta is gyártunk fazonlyukasztókat szerte a világban.

Ez évben komoly változások történtek cégünk életében:

- ♦ 2019-ben kerültünk kapcsolatba a svájci BOBST céggel egy kiállításon. Ott kezdődött a két cég kapcsolata. Vettünk gépeket és felmerült rólunk, hogy Magyarországon még nincs minősített gyártójuk, és szeretnénk-e mi azok lenni. Természetesen igent mondtuk, és elindultunk a minősítés feltételeinek teljesítéséhez. 2024. május 15-én sikerült megszerezni az SPO certifikációt.
- ♦ Ugyanekkor ajánlatot kaptunk az LCM Kft.-től a megvételükre. Hosszú tárgyalások után az a döntés született, hogy a céget nem, de az LCM Kft. teljes gépparkját, berendezéseit és szellemi tulajdonát megvásároljuk.

- ♦ Július 12-én megkezdtük az LCM Kft. gépeit, berendezéseit áttelepíteni a Deszán Kft.-hez úgy, hogy mindeközben az LCM Kft. megrendelői körének a folyamatos gyártást biztosítani tudtuk.

Ezt, úgy gondolom, kisebb döccenőktől eltekintve sikerült jól megoldani.

Folyamatosan azon dolgozunk, hogy szolgáltatásunk minősége, a kommunikáció és a hozzáállásunk kifogástalan legyen. Célunk, hogy minden megrendelőnknek a megbízható beszállító legyünk.

Üzemünk egy ipartelepen van, ahol többszörösen biztosítva van az energiaellátás, a fűtés termálvízzel történik, saját napelempark üzemel a tetőnkön.

Végezetül szeretném bemutatni kollégáimat, akikkel mindezeket megvalósíthattuk: fiaim Szántó Zsolt termelési vezető, Szántó Tibor műszaki vezető, ők már közel húsz éve velem dolgoznak; Katkó Csaba kereskedelmi vezető, Fekete Zsolt tervezési vezető, Hudák Szilvia ügyfélkapcsolati koordinátor és Czetőné Székely Szilvia műszaki asszisztens."

A szakmai előadásokat a Deszán Kft.-nél tett látogatás tette érzékletessé. A prezentációkról készült kivonatot közzétesszük egy későbbi megjelenésünkben.

A Tótfalusi-tanműhely

A BUDAPESTI NYOMDAIPARI SZAKKÉPZÉS ÚJ FELLEGVÁRA

Szilágyi Judit

A nyomdaiparban napjainkban tapasztalható munkaerőhiány okai számosak, és az égető probléma nem csak hazánkat érinti, globálisan is hasonlókat tapasztalnak nyomdász kollégáink. Más szakmákhoz hasonlóan sajnos nyomdásznak is egyre kevesebben akarnak tanulni, szakmánk nem „trendi”, nem „szexi”, és a médiakörnyezet is – tévesen – azt sugallja, hogy a könyvek, magazinok csökkenésével maga a nyomdaipar is megszűnőben van.

Kollégáinkkal, a cégek elkötelezett munkatársaival hosszú évek óta igyekszünk a tévképzeteket eloszlatni, rendezvényeken, programokon, pályorientációs napokon beszélgetünk gyerekekkel, szülőkkel, pedagógusokkal a nyomdaipar innovációjáról, karrierlehetőségeiről. A beszélgetések során az érintettek általában meglepődnek, hisz sokszor bele sem gondolnak, milyen széles körben – szinte az életünk minden területén – vesznek körül bennünket a legváltozatosabb nyomdatermékek.

Többször megtapasztaltuk, hogy egy kis beszélgetés után megérkezik a diákok kedve a nyom-

dászat iránt és a szülők is belelátják a nyomdász szakembert gyermekeikbe, ám mostanáig Budapesten csak a kissé megkopott, modern eszközökkel nem felszerelt nyomdászképzést tudtuk ajánlani az érdeklődőknek. (Sajnos a budapesti gyerekek továbbtanulásához túl nagy távolságban vannak az erős szakmai színvonalú győri és békéscsabai szakképző iskolák...)

Mindez mostanában megváltozni látszik, a nyomdásztársadalom legnagyobb meglepedésére. A Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum a nyomdaipari képzését egy másik tagiskolájá-

ba helyezte át, és a Mechatronikai Technikumban 2025. szeptembertől elindul a nyomdaipari technikus-gépmester nappali tagozatos szakemberképzés. A szakképzés helyszíne is megváltozik, az elméleti és gyakorlati órák átköltöznek a Fehérvári útra, a Móricz Zsigmond körtér közelében található modern, teljeskörűen, minden igényünket kielégítően (és gyönyörűen) felújított iskolaépületbe. A Mechatronikai Technikum hagyományosan nagy presztízsű, jó színvonalú iskola, ahová jó képességű, tudásvágygal érkező gyerekek magas felvételi pontszámokkal kerülnek be. Az iskolától a diákok és a szülők is elvárják a magas szintű közismereti és szakmai oktatást, és ez mostantól így lesz a nyomdai szakképzéssel is.

A szakmai oktatás gyakorlati részét a gépmester tanulók duális képzésben, nyomdaipari cégeknél fogják elsajátítani, termelési környezetben, ám lényeges, hogy már az alapképzésben, az iskolai oktatás során is találkozzanak a legmodernebb technológiákkal.

Az igény egy modernebb, átszervezett szakképzés iránt a szakma részéről évek óta folyamatosan megfogalmazódott, ennek közvetítői voltunk mi, a Nyomda- és Papíripari Szövetség munkatársai. A sok beszélgetés, nyomdalátogatás, szakemberekkel való ismerkedés meggyőzte a Centrum vezetőségét, hogy egy megújuló képzés mögé be fog állni a teljes iparág.

A fejlesztés során egy új tanműhely került kialakításra, ahol a legmodernebb digitális technológiákkal ismerkednek meg majd a diákok, a berendezéseken fogják a termelés folyamatait elsajátítani. A tanműhelyt Tótfalusi-teremnek neveztük el, mely nevében hordozza a múlt és a jövő közötti folytonosságot.

Az új Tótfalusi-terem berendezései:

- ◆ Esko Kongsberg XL20 digitális kivágóasztal,
- ◆ Konica Minolta AccurioPrint C4065 digitális íves nyomtató,
- ◆ Epson SureColor SC-T7700D hatszínű, széles formátumú digitális nyomtató.

Az új Tótfalusi-terem ünnepélyes avatására 2025. január 15-én került sor. Az eseményen részt vettek a szakképzés prominens személyiségei, dr. Pálmai Gergely, a Kulturális és Innovációs Minisztérium szakképzésért felelős helyettes államtitkára, dr. Magyar Zita, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal elnöke, Domján Zsuzsanna,

a Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum főigazgatója, dr. Varga Csaba, a Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum kancellárja, Nagy Endre, a Mechatronikai Technikum igazgatója, Orgován Katalin, a Nyomda- és Papíripari Szövetség elnöke, az iskola oktatói és nagy létszámmal képviselték a nyomdaipart a cégek vezetői, munkatársai.

A fent felsorolt berendezések beszerzése csak a kezdete volt a képzés megújításának, az őszi iskolakezdesre megérkezik 30 darab vadonatúj, modern számítógépes munkaállomás és az oktatáshoz szükséges szoftverkörnyezet is.

A gépmesterképzés őszi indulásáról, a diákok szakmai fejlődéséről a továbbiakban is beszámolunk e lapokon, valamint a Szövetség egyéb kommunikációs csatornáin. A Centrummal való együttműködésünk a jövőben is folyamatos lesz, és azon leszünk, hogy további szakmai és tárgyi fejlesztések tudjanak megvalósulni.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a nyomdaipari cégeknek, szakembereknek a segítségét, az olykor kilátástalannak látszó, de több éves kitartó munkájukat, mely nélkül ez a „csodaszám-ba menő” fejlesztés nem valósulhatott volna meg.

Packadémia konferencia, Budapest

Csaba László

Pack-Market

A Packadémia konferencia, avagy Packademy International Roadshow, mely a világjárványt megelőzően már a régió több országában megrendezésre került, az egyes országok szakmai szervezeteivel együttműködésben, ez alkalommal 2024. március 6-án Budapesten, a Sirha Budapest 2024 kiállítás éjsze alatt várta az érdeklődőket a Hungexpo Budapest Kongresszusi és Kiállítási Központban.

A fórumon a hazai és külföldi szervezetek, a régió szakmai és gazdasági szövetségei osztották meg a résztvevőkkel, első kézből a közép- és kelet-európai nyomda- és csomagolási, valamint logisztikai ipar aktualitásait, a járványhelyzet után és az orosz–ukrán, illetve az izraeli helyzet árnyékában.

A rendezvény további témái voltak:

- ◆ Az együttműködés ereje. Fejlesztési perspektívák, fenntarthatóság, együttműködési lehetőségek, a részt vevő országok szakmai szervezeteinek prezentációi alapján.
- ◆ Kilátások 2030. – Várhatóan milyen lesz a csomagolási ipar 2030-ban? Beleértve a környezetvédelmi aspektusokat és a körforgásos gazdaság kritériumait.

CSEHORSZÁG ÉS SZLOVÁKIA CSOMAGOLÁSI IPARA, EURÓPAI KITEKINTÉSSEL

Első előadóként Iva Werbynská, a SYBA Csomagolási Intézet ügyvezető igazgatója és az EPIC, Európai Csomagolási Intézetek Konzorciumá-

nak főtítkára tartott értékes és érdekes, humoros elemekkel fűszerezett előadást. Határokon át, szinergiák és innovációk a csomagolóiparban, *A nemzetközi együttműködésre és az egészséges piacra való tekintettel* címmel.

LENGYEL–MAGYAR CSOMAGOLÁSI ÉS GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK

Majd dr. Wisniewski Anna, a Lengyel–Magyar Kereskedelmi Kamara vezérigazgatója emelkedett szólásra. Bemutatva, a nyomda- és csomagolóiparon túl is, a lengyel–magyar gazdasági együttműködés aktualitásait és perspektíváit.

Kapcsolódva az elhangzottakhoz, de már a csomagolóipari kérdésekre fókuszálva, Beata Pys-Skrońska, a Lengyel Csomagolási Kamara igazgatója *A lengyel csomagolási ipar – piac, szabályozások és trendek* című előadásával informálta az egybegyűlteket az aktuális helyzetről és a nemzetközi együttműködési lehetőségekről.

Ezt követően a Packadémia 2024 konferencia egyik fő támogatója, a Trans-Sped Kft. részéről Alapi Ariel beszélt a logisztika aktualitásairól és mutatta be cégük tevékenységét.

A ROMÁNIAI NYOMDA- ÉS CSOMAGOLÁSI IPAR HELYZETE

A prezentációk sorában ezután Dávid István, az Erdélyi Nyomdász Szövetség elnöke a romániai nyomda- és csomagolóipar jelenlegi helyzetét vázolta, a Covid-járvány és a konferencia idején már több mint két éve dúló orosz–ukrán háború hatásait is elemezve. Továbbá kitért a nemzetközi együttműködési lehetőségekre is.

CSOMAGOLÁS UKRAJNÁBAN – TEGNAP, MA ÉS HOLNAP

A kollégák az ukrainai csomagolási ipar képviselőiben, az aktuális helyzet miatt személyesen sajnos nem tudtak jelen lenni a konferencián. Hogy teljesebb legyen a régiós körkép, Csaba László, a szervező Pack-Market Portál főszerkesztője bemutatta az általuk küldött *Csomagolás*

Ukrajnában – tegnap, ma és holnap című prezentációs anyagot.

HAZAI AKTUALITÁSOK, EPR- ÉS VISSZAVÁLTÁSI RENDSZER

Utolsó előadóként, ám közel sem utolsósorban, Nagy Miklós, a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség szakmai igazgatója, aki a főtítkári posztról való nyugdíjba vonulása után továbbra is aktív maradt, a magyar csomagolóipar aktuális kérdéseiről, az EPR- és az italcsomagolások kötelező visszaváltási rendszeréről tartott informatív előadást a Packadémia 2024 konferencia keretében.

AKCIÓ AZ ÉLHETŐBB KÖRNYEZETÉRT

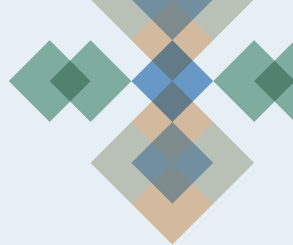
Fontos a környezet védelme és a társadalmi szerepvállalás, amelyért a csomagoló-, csomagolóanyag-gyártó ipar is sokat tehet. Ezért a konferencia zárásaként a kiállítási területen faültetésre is sor került. Ez csak egy kis lépés ugyan, de sok ilyen apróság összeadva sokat tehet az élhetőbb környezetért.

A konferencia előadásai megtekinthetők a Pack-Market TV helyszíni felvételein, a <https://packmarket.hu/packmarket-tv/> hivatkozáson.

A prezentációk, melyeket a részt vevő szervezetek rendelkezésünkre bocsátottak, elolvashatók, ingyenesen letölthetők a Pack-Market Portál Tudásbázis rovatából, a <https://packmarket.hu/tudas-bazis/> linkre kattintva.

Reményeink szerint ezekből kirajzolódhatnak és az olvasók segítségére lehetnek az alábbiak:

- ◆ Hogyan alakulhatnak a következő években a technológiai újítások és a fenntarthatóság az ágazatban?
- ◆ Mit tanulhatunk a régió országainak tapasztalataiból?
- ◆ Milyen konkrét lépéseket tehetnek a cégek, hogyan adaptálhatják az iparági trendeket saját gyakorlatukban?
- ◆ Lehetőségek a környező országok piacainak elérésére, valamint az ipari szereplők közötti együttműködések kialakítására.

A Grafikarácsony közel kétszáz résztvevővel valósult meg, a debreceni, békéscsabai, székesfehérvári, fóti, dunakeszi, győri és budapesti szakirányú képzés diákjai és tanárai 128 fővel vettek részt az eseményen. A grafikai ipar neves képviselői és a nyomdaipar jeles szakemberei is megtisztelték jelenlétükkel az eseményt. A PIM (Petőfi Irodalmi Múzeum) csoportos múzeumlátogatási lehetőséget biztosított a rendezvényünk résztvevőinek és a FUGA (Budapesti Építészeti Központ) adott otthont a Magyar Grafika évzáró ünnepségének. Ezúton is köszönjük Asbóth Kristófnak és munkatársainak a gondos szervezést és a helyszín remek felkészítését a vendégek fogadására.

A délután nagy eseménye, a Papír karácsonyfadísz tervezési verseny eredményhirdetése és díjátadója volt. A 2024-es Papír karácsonyfadísz tervező verseny első helyezettje Fülöp Viktória.

Fülöp Viktória a Győri SZC Sport és Kreatív Technikum diákja. Felkészítő tanára Gergály Gábor. Az első helyezett terv stancolt papír karácsonyfadísz mellékletként minden Magyar Grafika olvasóhoz eljutott a decemberi számmal. **Ezúton is gratulálunk a munkához!**

A Grafikarácsony támogatói:

Albert Erika • Bíró Bertold • Deszán Kft. • Lamitrade Kft. • Petőfi Irodalmi Múzeum • Papyrus Zrt. • Pátria Nyomda Zrt. • PNYME • Progreszszív Nyomda • Schawk Hungary Nyomdaipari Kft. • ScrollMAX Zrt. • Stanctech Kötészeti Kft. • Trodimp-R Kft. • Typonova Kft.

WORKSHOP ÁLLOMÁSOK

Bíró Bertold • Kézműves könyvkötés. Idén is a legnépszerűbb workshop volt. Bámu-

latos gyorsasággal készültek a kis keménytáblás könyvek, miközben rendkívül sok műhelytitkot ismerhettek meg a kézi könyvkötéssel ismerkedő diákok.

A **Pátria Nyomda és a Szily Kálmán Szakgimnázium Tótfalusi tagozata** játékos szakmai kvízzel tette színesebbé a programot.

Papyrus papírminták •

Minden, amit a papírról tudni kell. A papír érintése és csodá-

latos világa nagy érdeklődéssel övezett állomása volt a rendezvénynek. Szendrey Iringó és Hegyi-Kovács Tímea idén is a papír szerelmeseivé tették a hozzájuk érkezőket. Elkötelezettségük és lelkesedésük átragadt minden résztvevőre. Elmény volt a javából!

Schawk flexó nyomóforma készítés ♦ Végre élőben is érinthettek flexó nyomóformát, a nyomatképet ellenőrző mérőműszereket a grafikai tervezést tanuló diákok is! Nagyon hasznos és tanulságos volt rácsodálkozni a hajlékonyfalú csomagolóanyagokra mint nyomatmintákra. A flexó formakészítés világába kaphattak betekintést az érdeklődők ezen a szigeten. Külön köszönjük a frissítőket és a finom falatokat, amivel a rendezvény résztvevőinek kedveskedtek a Schawk munkatársai!

ScrollMAX ♦ A digitális vállalatirányítás a nyomdaiparban ma már nem csupán egy opció, hanem alapvető elvárás. A ScrollMAX lehetőséget ad a vállalatoknak arra, hogy versenyképesek maradjanak

a folyamatosan változó piacon. A szoftvert a Grafikarácsony résztvevői megismerhették élőben egy konkrét feladat, a Magyar Grafika decemberi számának előállítását tervezve.

Konica Minolta ♦ Az idei évben is részt vettünk kiállítóként a Grafikarácsony eseményen, ahol lehetőségünk volt személyesen találkozni az érdeklődő diákokkal és ismertetni velük az általunk használt technológiák egy részét, valamint betekintést nyújtottunk a grafikával és nyomdai előkészítéssel kapcsolatos folyamatokba.

Trodimp-R Kft. ♦ A Trodimp által a helyszínen működtetett Trotec Speedy 100-as típusú síkágvas lézergravírozó berendezésen Gyenes András és Pétervári László a helyszínen a Papír karácsonyfadász tervezési versenyre érkezett tervekeltette életre a Typonova Nyomda által biztosított kreatív kartonokon. A gyors és tiszta vágási élű papírdíszek hamar gazdára találtak, a tervezőknek különösen nagy öröm volt látni a kivágás folyamatát.

Albert Erika ♦ Önismereti és pályaeorientációs kérdezz-felelek. A workshop állomáson ingyenes, online kitölthető személyiségtesztet készíthettek az érdeklődők, önismereti kártyajáték segítségével és kérdezz-felelek nyomdaipari pályával, vagy pályán léttel kapcsolatban kerülhettek közelebb a megfelelő út választásához a diákok.

Műhelytitkok ♦ Típonaptár 2025. Személyes találkozás a Típonaptár alkotójával és a Magyar Grafika arculati vezetőjével: Maczó Péterrel.

Akkor még nem tudtuk, hogy ez egyben a búcsú is. A Grafikarácsonyra ellátogattak a tipográfia és grafikus szakterület neves képviselői is az alkotásukat tartalmazó Típonaptár tiszteletpéldányát átvenni a Mestertől.

Huszonöt év a felületnemesítésben

HAGYOMÁNY ÉS INNOVÁCIÓ

A Lemmaco csoport 2024-ben ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. Az elmúlt negyed évszázad során folyamatosan figyeltük a nyomdaipari és felületnemesítési technológiai trendeket, és rugalmasan alkalmazkodtunk a változó környezethez és vevői igényekhez. A kezdetben kétfős vállalkozás mára 80 fős, erdélyi leányvállalattal

rendelkező cégcsoporttá nőtte ki magát, évente több mint 40 millió m² alapanyag feldolgozásával, folyamatosan új fejlesztéseken dolgozva.

A 25 éves jubileum nemcsak a múlt sikereiről szól, hanem a jövő kihívásaira való felkészülésről is. Ennek részeként a vezetőseink is bővült: Herendi Zita, aki

15 éve a Lemmaco csoport minőségirányítási és operatív folyamataiban szerzett tapasztalatot, ügyvezetői szerepkörben folytatja munkáját. Tóth István kereskedelmi vezetővel közösen veszik át Jankó Gábor, a cégcsoport tulajdonosának feladatait, biztosítva a 25 év alatt felépített értékek megőrzését és az innováció folytatását.

A fenntarthatóság kiemelt fókuszot kapott stratégiánkban. Ennek kulcselemei a fenntartható termelést segítő napelem-beruházás és a környezetbarát termékportfólió fejlesztése, amelynek részeként bevezettük a 10,5 mikronos prégelőfóliát, a 22 mikronos, valamint a biológiailag lebomló laminálófóliákat. Ezek az innovációk hozzájárulnak az energiahatékonysághoz és a műanyag hulladék-csökkentéshez, támogatva partnereink fenntarthatósági törekvéseit.

Találkozunk személyesen Barcelonában a Label Expón, vagy lépjen kapcsolatba megújult sales csapatunkkal! Továbbra is azon dolgozunk, hogy ügyfeleinkkel együtt sikeresen alkalmazkodjunk a folyamatosan változó piaci kihívásokhoz.

Herendi Zita
Ügyvezető, Minőség- és környezetirányítási vezető

E-mail: herendi.zita@lemmaco.hu
Mobil: +36 20 439 5595
www.lemmaco.com

Tóth István
Kereskedelmi vezető

E-mail: toth.istvan@lemmaco.hu
Mobil: +36 20 317 5234
www.lemmaco.com

„Jókai 200” – A nagy mesemondó emlékezete ex libriseken

Vasné dr. Tóth Kornélia

Idén 200 éve született Jókai Mór (1825–1904), száznál több regény írója, politikus, festő, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatótanácsának tagja. Nemes Nagy Ágnes költő, esszéíró egy 1979-ben megjelent írásában – Jókai sokoldalú műveltségét elismerve – irodalmi-történelmi múzeumnak, kincshalomnak nevezte a 19. századi magyar irodalom jeles alakját: „És ott van [...] Jókaiiban az az érték, amit felfedezni nem kell, mert mindenki ismeri, múltunk, magyar világnk hatalmas, elsüllyedt földrésze, amely ilyen szélesen, ilyen homogénül szinte csak benne található. Ha meggondolom, mi mindent ismerhetünk meg Jókaiiból, hány helyzetet, embert, szokást, mesterséget, földrajzot és néprajzot; a komáromi céhek ezüstgombos dolmányától a nádirígó fészkéig, a Tordai-hasadék csókáitól a Pilvaxig, a debreceni diáknyelvig, akkor veszem csak észre, hogy milyen koldusszegények volnánk Jókai nélkül. S ezt az egész nemzeti legendáriumot áthatja az a gyermeki szívdobogás, amit akkor éreztünk, amikor először (és persze nem utoljára) ismerkedtünk a reformkorral, éjszakákat átízgulva szurkoltunk a szabadságharcnak. Természetesen Jókait falva.

Ezért gondolom, hogy Jókai nemcsak természetvédelmi terület, nemcsak irodalmi-történelmi múzeum, hanem

kincshalom is. Kincshalom az örök romantika, a mételytelen, fullánktalan kaland számára, filmen, tévében, az eljövendő holomoziban, és kincshalom a kalandon átfénylő magyar tudat számára, népmeseien tiszta nemzetiszínbén.” (Egy-maga egy külön, önálló irodalom volt – Jókai Mórról, Litera, 2020. április 21., <https://litera.hu/magazin/osszeallitas/egymaga-egy-kulon-onallo-irodalom-volt-jokai-morrol.html>)

Jókai alakját a kortársak és – a Jókai-kultusz, a nemzeti emlékezet részeként – az utókor is számos módon megörökítette, országszerte festmények, grafikák, szobrok, emléktáblák jelzik azokat a helyeket, ahol megfordult. Az őt ábrázoló grafikák egy kevésé ismert típusát képviselik a kisgrafikák, az ex librisek, melyek hommage-lapokként ápolják a nagy író emlékezetét, és a jelen bemutatás fő tárgyát képezik. (1. kép)

Jókai maga is vonzódott az irodalom mellett a képzőművészethez: rajzolni, festeni 1837 és 1840 között a révkomáromi Királyi Rajz Oskolában tanult Orbán Gábor tanítványaként. Kecskeméti jurátus korában már ő tanította diákársainak a rajzolást, festést. A családtagokon kívül a város jeles személyeiről is készített portrékat. Utazásain emlékeztető rajzokat alkotott, amelyeket azután írás közben is föl-

1. kép. Bakacsi Lajos linómetszete (2024)

használt. Bár megszerezte az ügyvédi oklevelet, Pestre költözve életét a művészetnek, főként az irodalomnak szentelte, több mint száz regénye is ezt tanúsítja. Képzőművészeti tevékenységének termései (festményei, rajzai) jórészt sajnos elvesztek, néhányat őriz közülük a Petőfi Irodalmi Múzeum.

A kortársaktól származó, Jókait megjelenítő képzőművészeti alkotások közt az író portréja, illetve egész alakos ábrázolása is fellelhető. A reformkor neves magyar grafikus, a nemzeti festészet kibontakozásának első számú képviselője volt Barabás Miklós (1810–1898), aki portréművészként változatos technikákkal örökítette meg a közélet legfontosabb szereplőit, irodalmárokat, művészeket, színészeket, politikusokat, köztük

Petőfi Sándort és Jókai Mórt. Litográfiáit leggyakrabban Walzel Ágost Frigyes sokszorosította, aki éppen a jeles művész-szel való együttműködésének köszönhetően az 1840–50-es években a korabeli Magyarországon egyik legsikeresebb litográfiai műhelyét üzemeltette Pesten. Barabás egyik könyvmata 1854-ből a fiatal, 29 éves Jókait ábrázolja, a képen alul az alkotó aláírása és a Walzel-nyomda neve is olvasható. (2. kép)

2. kép. Barabás Miklós litográfiája (1854)

Adolf Dauthage (1825–1883) osztrák litográfus portrékat készített a politikai és egyházi élet, illetve a művészvilág tagjairól. Jókait – ahogyan az ábra felirata („Reichstag-Abgeordneter”) is utal rá – mint országgyűlési képviselőt jelenítette meg. A kép az 1870-es években készült, az Osztrák–Magyar Monarchia politikai személyiségeit bemutató parlamenti portrészorozat részét képezi (*Das Parlament. Die politischen Persönlichkeiten Oesterreich-Ungarns in Wort und Bild*, Wien, 1879). (3. kép)

3. kép. Adolf Dauthage alkotása (1870-es évek)

Az író emlékezetének ápolásában fontos szerepet töltenek be azok a települések, ahol megfordult, illetve hosszabb időn át tartózkodott. Ezek közül Komárom, Pápa és Balatonfüred lelhető fel leggyakrabban az emléket őrző, következőkben bemutatandó 20–21. századi kisgrafikákon, ex libriseken.

A Jókai életére nagy befolyással bíró városok közül kiemelkedik szülőhelye, Komárom, ahol két év megszakítással élt 16 éves koráig, és ahova a későbbiekben is többször ellátogatott. A város fejlődését nagymértékben meghatározta, hogy fontos kereskedelmi központ és kikötő volt, kb. 18 ezer lakosával a reformkorban az ország egyik legpolgárosultabb, leggazdagabb településének számított. Komárom légköre nagy hatással volt Jókai habitusára, művészetére. Sajnálatos módon az írónak napjainkra sem a szülőháza nem maradt fenn, sem az a ház nem áll már, ahová másfél éves korában költöztek.

Jókai emlékét őrzi viszont a róla elnevezett utca, emellett emléktábla és több szobor, 1881-ben a város díszpolgárává is avatták. Révkomáromi ülőszobrát, a Berecz Gyula szobrászművész tervei szerint készült bronzalkotást Prágában öntötték 1937-ben. A kőalapokon álló sematikus fotelban, ülő helyzetben ábrázolt, időskorú Jókai kezeit térdein nyugtatja, mintha most is mesét mondana. Ezt a szobrot – Komárom 19. századi látképeivel és *Az arany ember* című regény motívumaival – örökíti meg Ürmös Péter grafikusművész Jókai Mór születésének 200. évfordulója alkalmából készített ex librise Vasné dr. Tóth Kornélia nevére. (4. kép)

4. kép. Ürmös Péter linómetszete (2024)

Jókai emlékét Komárom intézményei közül több iskola és a helyi könyvtár elnevezésében is őrzi. Utóbbi 1954. május 5-én – a nagy író halálának 50. évfordulóján – vette fel Jókai Mór nevét. Az intézmény számára több ex libris készült, a könyvtár fennállásának 25. évfordulója a kiváló szerencsi fametsző,

5. kép. Fery Antal fametszete (1977)

Fery Antal alkotott emléklapot „25 éves a komáromi Jókai Mór Városi-Járási Könyvtár 1952–1977” felirattal, a névadó portréjával. (5. kép)

Jókai Mór csak egyetlen tanévet töltött Pápán, az 1841–1842-est, az itteni református kollégiumban tette le az érettségét. E helynek óriási szerepe volt írói fejlődésében, itt döntötte el végképp, hogy író lesz. Ehhez az ösztönzést az önképzőkörben elnyert pályadíj adta, amelyet a *Tűz és víz* című novellájáért kapott. Pápa nem csupán iskolaváros, de élénk polgárváros is volt Jókai idejében a maga 12 ezer lakosával, kaszinójával, vásári nyüzsgésével. Jókai itt ismerte meg Petőfi Sándort, szoros baráti kötelék alakult ki kettejük között, a két évvel idősebb Petőfi öccseként támogatta Jókait. 1846-ban majdan együtt hívták életre a Tízek Társaságát, amelynek tagjai később az 1848-as márciusi ifjakként váltak ismertté. A nagy barátságna az vetett véget, hogy Jókai – Petőfi tiltakozása ellenére – feleségül vette a nála nyolc évvel

6. kép. Fery Antal fametszete (1975)

idősebb színésznőt, Laborfalvi Rózát.

Jókaira Pápán nagy hatással volt az első természettudományi tankönyv szerzője, Tarczy Lajos professor, aki az önképzőkört is vezette, valamint a kítűnő szabadelvű történész, Bocsor István professor. Az ő tanításuk a Jókai-művekben is tetten érhető, előbbi például a *A jövő század regényében*, utóbbi a *Mégis mozog a föld* című alkotásban.

Pápa városa mindig is büszke volt Jókaira. 1880-ban itt avatták az első emléktáblát az országban, 1893-ban megalakult

a Jókai Kör, és díszpolgárrá választották az író, 1894-ben róla nevezték el a korábbi Hoszszú utcát. A helyi Ismeretterjesztő Egylet, a könyvárusok könyvkölcsönzői, a Jókai Kör, a Népkönyvtár, a Városi Nyilvános Könyvtár tevékenysége egyaránt előzményei voltak a városi könyvtárnak, amely 1958-ban vette fel Jókai Mór nevét.

A portrégrafikáival kiemelkedőt alkotó Fery Antal a könyvtár részére 1975-ben készített fametszetű ex librisén Jókai arcképe látható könyvvel, babérággal. (6. kép)

A pápai Jókai Mór Városi Könyvtár egy ideig a pápai Esterházy-kastélyban működött, ennek állít emléket Meskó Anna és Póka György gyulai művészházaspár az épületet bemutató alkotása, mely a könyvtár részére készült. (7. kép)

A pápai könyvtár akkori épülete előtt állították fel 1978-ban a Jókai-emlékkövet, Szervátiusz Jenő és fia, Szervátiusz Tibor alkotását. A fehér kőből készült emlékmű négy oldalán Jókai Mór életéből és regényeiből ábrázolt jelenetek elevenednek meg.

7. kép. Meskó Anna és Póka György linómetszete

8. kép. Nagy László Lázár fametszete (1976)

A pápai művelődési élet egyik fontos alakjaként, több mint húsz éven át a könyvtár élén állva Jelecsik Sándor (1926–1999) központi szerepet töltött be az intézmény szellemi arculatának kialakításában. Szoros kapcsolatot épített ki a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal és a Jókai Körrel,

utóbbi jelentős irodalmi-művészeti tevékenységet fejtett ki. Jelecsik hivatalosan 1972-ben csatlakozott a Kisgrafika Barátok Köréhez. Kezdeményezésére számos író-olvasó találkozó mellett kiállításokat is rendeztek a könyvtárban, így népszerűsítve többek között az ex libris és a bélyeg műfaját. Az ex libris készítésében maga is példát mutatott, Andruskó Károly és Nagy László Lázár grafikusoktól nevére szóló könyvjegyeket rendelt. Nagy László Lázár alkotásán Jókai, a termékeny alkotó, az írófejedelem jelenik meg. (8. kép)

Szoboszlai Mata János fametszete szövegében („Jókai 100 könyve”) is hangsúlyozza Jókai gazdag írói világát – a grafika ábráján a Pegazuson ülő, csillagok közé röptető író szimbolikus alakja látható, aki maga is csillagot tart a feje fölött, alatta sárkány által bekerített város. A mesebeli elemek Jókai határtalan képzeletére utalnak. (9. kép)

10. kép. Kertes-Kollmann Jenő grafikája

Jókai először 32 éves korában jutott el a Balatonhoz. Lenyűgözte a tó és környékének varázsa, így írt róla: „Ha gazda vagyok, a Tiszamellék rónájának adom az első rangot; ha politikus vagyok, Erdélybe leszek szerelmes; de mint költő, a Balaton-vidéknek nyújtom a szépség almáját. Csak az az egy fáj, hogy nem tudom azt olyan szépen leírni, mint amilyennek láttam.” (Jókai Mór: *Magyarhon szépségei*, Budapest, Franklin-Társulat, 1910., <https://mek.oszk.hu/09200/09290/09290.htm>)

A Jókai-család 1867-ben telket vásárolt Balatonfüred központjában, ezen villát építtettek, melyet 1870-ben vettek birtokba. A teraszról gyönyörű kilátás nyílt a Balatonra és Tihanyra. Jókai húsz éven át töltötte itt a nyarakat, ezen a helyen írta többek között *Az arany ember* és *A Fekete gyémántok* című regényeit, emellett a fővárosi lapok részére számos elbeszélést, regét és fürdőtémájú cikket küldött. A felújított

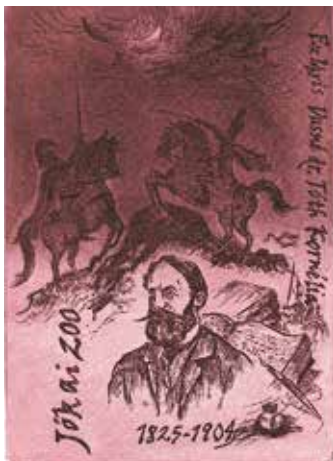

9. kép. Szoboszlai Mata János fametszete (1936)

villa ma Jókai-emlékházként működik. A Keszthelyen, majd Veszprémben élő Poór Ferenc nevére szóló egyik ex librisen – a Balaton kutatása, népszerűsítése kapcsán jelentősétko-
Lóczy Lajos geológus és Eötvös Károly író, publicista, ügyvéd portréja mellett – a helyhez való kötődése miatt szerepel Jókai arcképe, nyitott könyvben a Balaton rajzával és lúdtollal. A színes grafika Kertes-Kollmann Jenő alkotása. (10. kép)

A bicentenárium, a Jókai-kultusz részeként (mint exlibrisológus) jelen cikk szerzője is több ex librist készíttetett az író emlékére. A kisgrafikák világában tett emlékutazás zárásaként ezek közül egy példa Jókai *A kőszívű ember fiai* című regényére utaló, az 1848–1849-es forradalmat és szabadságharcot idéző illusztratív könyvjegy csataterén párbaj-jelenettel, melynek alkotója Kapolcsi Kovács Csaba. (11. kép)

A bemutatott kisgrafikák révén nyomon követhettük, hogy az ex librisek, hommage-lapok milyen fontos szerepet töltenek be a Jókai-jelenség, az általa termelt kincsáram megőrzésében, népszerűsítésében, újabb irányokból teljesítve ki az író szellemi arcképét.

11. kép. Kapolcsi Kovács Csaba rézkarca (2024)

IRODALOM

Adolf Dauthage, https://de.wikipedia.org/wiki/Adolf_Dauthage

Das Parlament. Die politischen Persönlichkeiten Oesterreich-Ungarns in Wort und Bild, Wien, Verlag von Adolf Eckstein, 1879.

Egymaga egy külön, önálló irodalom volt – Jókai Mórról, Litera, 2020. április 21., <https://litera.hu/magazin/osszeallitas/egymaga-egy-kulon-onallo-irodalom-volt-jokai-morrol.html>

Gaál Tamás: *Egy barátság margojára*, 2014. november 14., https://cultura.hu/aktualis/egy-baratsag-margojara/Jokai_Mor, https://www.kieselbach.hu/muvesz/jokai-mor_9532

Jókai Mór Emlékház, <https://kultura.balatonfured.hu/jokai-emlekhaz/>

Jókai Mór szobra, <https://www.kozterkep.hu/5152/jokai-mor-szobra>

Juhász Rita: *Az első „celeb” a füredi sétányon – 116 éve halt meg Jókai Mór*, 2020. május 10., <https://kultura.hu/az-elso-celeb-a-furedi-setanyon-116-eve-halt-meg-jokai-mor/>

Lithographs by Adolf Dauthage, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Lithographs_by_Adolf_Dauthage

Nagy Miskó Ildikó: *Szabadtéri kiállítás: Jókai Mór 140 évvel ezelőtt lett Komárom díszpolgára*, 2021. május 1., <https://ma7.sk/muveszet/szabadtéri-kiallitas-jokai-mor-140-evvel-ezelott-lett-komárom-diszpolgara>

Szjz Rezső: *Mata János 1907–1944*, Budapest, Szenci Molnár Társaság, 1995., 27.

Tölgyesi József: *A pápai Jókai könyvtár története (1952–2002)*, Iskolakönyvtáros, 2003/1–2., 40., https://epa.oszk.hu/01500/01575/00022/pdf/EPA01575_iskolakonyvtaros_2003_23_040.pdf

Törzsolvasóit köszöntötte a komáromi Jókai Mór Könyvtár, Kisalföld, 2023. 03. 20., <https://www.kisalfold.hu/helyi-kultura/2023/03/torzsolvasoit-koszontotte-a-komáromi-jokai-mor-konyvtar>

Vasné dr. Tóth Kornélia: *Nagy László Lázár kisgrafikai világa*, Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2018, 41.

Kner kulturális örökség Amerikában

Novotny Erzsébet

Kner Albert újszerű gondolkodásmódjával és a csomagolástervezés kreatív megközelítésével rendkívüli sikert aratott az Egyesült Államokban. A róla szóló tavaly kiadott kötet és a gyomai Kner Nyomdaipari Múzeumban akkor megrendezett kísérő kiállítás után, Bostonban is bemutatásra került életműve.

Kner Albert szakmai életútjának magyarországi és amerikai szakasza is páratlan.

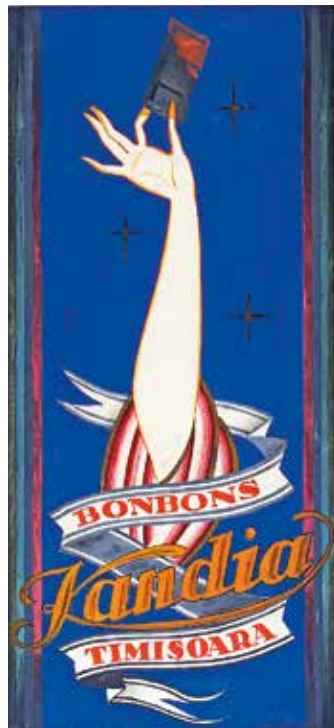
Családi környezet hatására lett ő is nyomdász. Az első impulzusokat Kner Izidor korszerű üzletmenetű, kiváló termékminőséget hatékonyan előállító gyomai nyomdájában kapta. Itt kezdte meg a nyom-

dászat elsajátítását, amit budapesti, majd külföldi tanulmányok követtek. Szinte minden szakmába vágó ismeretet megszerzett a betűrajztól a könyvkötészetben használt aranyozóbélyegzők metszéséig.

Budapesten a Globus és a Hungária nyomdákból művészeti vezetőként dolgozott,

Kner Albert a Cheerios reklámkampányban alkalmazott kartonjátékokkal, amelyeket a termék csomagolásában kaptak meg a vásárlók

A temesvári Helikon Nyomda megbízására készített édesség-csomagolás grafika

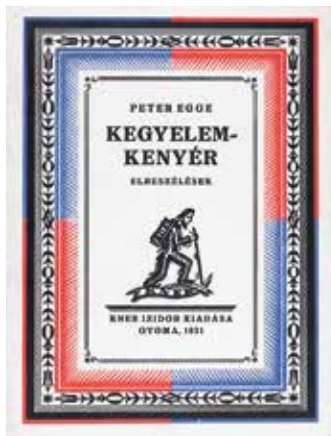
de a családi nyomdával továbbra is szoros kapcsolatban maradt, könyvborítókat, kereskedelmi nyomtatványokat tervezett. Ezek közé tartoztak például az orosz és svéd novella-sorozat kötetei, amelyet Kner Izidor fordítottatott és adott ki.

A Hungária Nyomdában, a művészeti vezetés mellett, az üzem irányításával, árkalculációval foglalkozott, kapcsolatot tartott a megrendelőkkel. Hihetetlen munkabírása

volt, harmincéves korára már jó neve volt a szakmában. Privát megbízóknak is dolgozott, könyvborítókat, reklámyomtatványokat, plakátokat, szigetteket, könyvkötéseket tervezett. Az alkalmazott grafika, tipográfia, sokszorosítástechnika minden ágában kiválót alkotott.

Tervezési stílusára jellemző a grafikai és tipográfiai elemek egyensúlya, a tiszta, jól átlátható tartalomszervezés a felületen. A reklámyomtatványoknál és a könyvborítóknál a figyelemirányítást a tartalomhoz illeszkedő művészeti stílusban a kontrasztképzés különféle formáival, szín-, méret- és formakontraszttal, átlós elrendezéssel oldotta meg. Élt a fényképezés kínálta lehetőségekkel, Magyarországon az elsők között használta a tervezésben a fotomontázs-technikát.

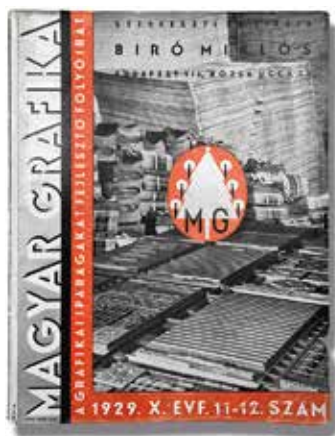
Bíró Miklós, a Magyar Grafika nyomdaipari szaklap alapítója és szerkesztője, a Globus Nyomda akkori ügyvezetője a nyomdába való megérkezésé-
től támogatta Kner Albert alkotómunkáját, aki nem is-

Kozma Lajos nyomdadíszjeinek felhasználásával tervezett könyvborító, 1931

mert lehetetlent a grafika és a technológia alkalmazásában, ha a megrendelői igényekről volt szó: könyvet, plakátot, kötéstervezet, kisnyomtatványt tervezett, metszett fába, ólomba a feladattól függően. A szaklap rendszeresen bemutatta grafikai és tipográfiai munkáit, cikkeket írhatott a lapba és több borítót is tervezett a Magyar Grafika számára, már 1926-tól annak főmunkatársa lett.

Alapító tagja volt a Magyar Könyv- és Reklámművészek

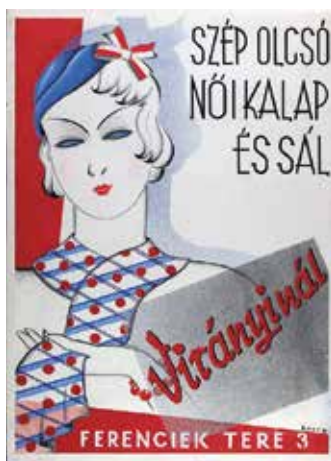

Magyar Grafika – A grafikai iparágakat fejlesztő folyóirat, 1929 – Kner Albert borítóterve

Társaságának. 1934-ben a Magyar Nyomdászok Társasága is tagjai közé választotta. A harmincas évek elejétől az Atelier Művészeti Tervező és Műhelyiskolában grafikai tervezést oktatott. Nemzetközi kiállításokon is részt vett, 1927-ben a lipcsei nemzetközi könyvkiállításon, 1928-ban a kölni PRESSA sajtókiállításon, 1931-ben a párizsi nemzetközi könyvművészeti vásáron, a Salon International du Livre d'Art-on mutatták be

Reklámyomtatvány

Reklámplakát

Könyvborító grafika, 1932

40 Schemes of Packaging gyűjtődoboz – A kívánciorláshoz elkészített portfólió része, a 40 darab csomagolástervet a dobozban lévő borítékok tartalmazzák

A spektrofotométer alkalmazása a színmegfelelés objektív ellenőrzésére – CCA Design Laboratory booklet

műveit a Kner Nyomda, illetve a Hungária Nyomda kiállítási anyagában.

Kner Albert pályafutásának második szakasza akkor kezdődött, amikor a második világháború borzalmai elől Chicágóba szeretett volna áttelepülni. A lehető legjobb munkahely megszerzése érdekében hónapokon át dolgozott az addigi munkásságát és az új terveit bemutató portfólióján, amelyet tematikus albumokba rendezett. Az albumok témái: The Ludlow Typeface and the Multiplied Ludlow, Book-

bindings, Expositions, Posters, and Other Works for Applied Arts, Fancy Paper Patterns for Wrapping and Foldings Karton, A Simple Way of Producing Typographical Ornaments, Make Your Typographical Ornaments in Your Own Workshop, 40 Schemes of Packaging stb.

1940-ben Chicágóba érkezve felkészültsége és kapcsolatai miatt rövid időn belül tervezőként sikerült elhelyezkednie a CCA (Container Corporation of America) csomagolástechnikai vállalatnál. A CCA

cég egyedi igényeket kielégítő csomagolásokkal tűnt ki a piaci szereplők közül. Kner Albert sokoldalú tehetsége, szaktudása, szorgalma és terherbírása ennek az iránynak tökéletesen megfelelt. Három év alatt 1433 szabadalmat és tervet készített (ebből 945 fényképpel is dokumentált), amit az időszak végén bemutattott a cégvezetésnek. Ezek közé tartozott a Coca-Colának tervezett hatdarabos italcsomagolás és a billentős fedelű cigarettásdoboz is.

Kner Albert megérkezésekor a CCA cégnek még nem volt tervezőrezslege. Az általa ellátott feladatkör fontossága miatt területe 1946-ra 13 fő önálló tervezési és piackutatási laboratóriummá fejlődött, majd a feladatok további bővülésével 1955-ben már 155 tervezővel dolgozott a három területi szervezettel rendelkező laboratórium. Kner Albert tudományos vizsgálatokon alapuló tervezési módszerével évtizedekkel előzte meg korát. Kner Izidorhoz hasonlóan gondosan ügyelt arra, hogy munkaterülete, az ő esetében a korszerűen felszerelt laboratórium munkája professzionális szinten bemutatható legyen a nagyközönség számára. Már a negyvenes évek elejétől fényképeket, prospektusokat készített az ott folyó munkáról, az egyes tevékenységekről. Multimédiás termet rendezett be, hogy a meglévő és potenciális ügyfeleknek a csomagolástervezési és áruelrendezési munkájukat bemutathassák. Ezeken az eseményeken a különböző észlelési (megvilágítás, polci pozíció) helyzetek hatásaira is felhívták a figyelmet. Kner Albert társadalmi tevé-

Észlelésvizsgálat a CCA tervezőlaboratóriumában. A „változtatható diffúzor” modulálja a megvilágítást, amellyel a termékek érzékelhetők. A hatékony csomagolás még akkor is vonzza a vásárlókat, ha a megvilágítás intenzitása csökken. (Stephen Daiter Gallery)

kenysége is igen sokrétű volt. Tagja volt az Art Directors Club of Chicago, a The Society of Typographic Arts és a Package Designers Council stb. testületeknek. Országszerte előadáso-

Texas kalapot bemutató áruházi állvány modellje a CCA Specialty Division kiadványából

Kner Albert bemutatót tart az áruehelyezés és megvilágítás szerepéről a CCA Design laboratóriumában

kat tartott a tervezésről és a nyomdai megvalósítás lehetőségeiről. Az 1960-as évektől a Print és a Packaging Design című New York-i folyóiratok szerkesztőségi tanácsadójaként segítette az újabb tervezőgeneráció munkáját.

Kner Albert az 1965. évi nyugdíjazásáig a CCA tervezőlaboratóriumának vezetője volt. Ezután független dizájn- és marketingtanácsadóként

működött tovább. 1973-ban elnyerte a *Csomagolás híres emberei* díjat.

FORRÁSOK

- ◆ Robert Elton Brooker III, *Erdész Ádám: Kner Albert – művész, ikon, legenda*. Corvina Kiadó, Budapest, 2023
- ◆ Kner Nyomdaipari Múzeum dokumentumtára
- ◆ Steve Frenkel Collection

THE CLUB OF ODD VOLUMES

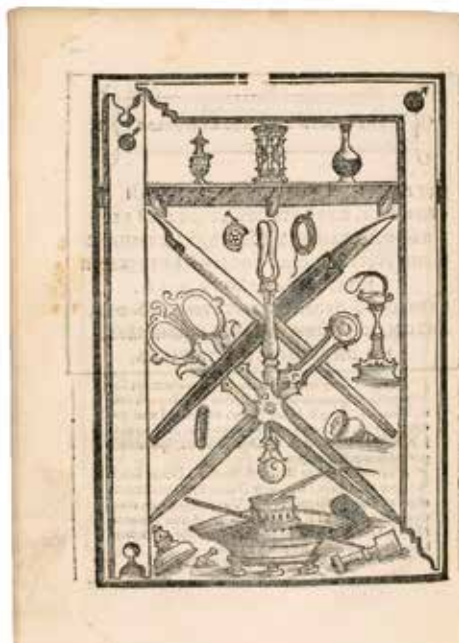
2025. január 14-től az egyik legpatinásabb bostoni könyvklub, a „The Club of Odd Volumes” ad helyszínt a Kner Albert életét és munkásságát bemutató „Kner Albert: A könyvművészettől az ipari formatervezésig” című kiállításnak. A kétnapos megnyitó eseményen 110 klubtag és meghívott hallgathatta meg Robert Brooker előadását az ipari formatervezés ikonikus alakjáról. A kiállítás a gyomai Kner Nyomdaipari Múzeum gyűjteményén alapul, kiegészítve Robert Brooker magángyűjteményének néhány darabjával, kurátor dr. Novotny Erzsébet.

Az 1887. január 29-én angol mintára alapított könyvklub alapszabály szerinti célja az irodalmi és művészeti ízlés fejlesztése, a könyvkészítésben alkalmazott művészetek tanulmányozása, referenciakönyvtár létrehozása és fenntartása, valamint speciális és oktató jellegű kiállítások rendezése.

Bocskay György variációi és kombinációi

Gulyás Borbála

A 16. századi kalligráfus, Bocskay György az európai betűművészet legjelentősebb képviselői közé tartozik. Hermann Zapf „a lúdtollírás mestereként”¹ jellemezte. Variációkban és kombinációkban gondolkodott: egy olyan szuverén alkotó volt, aki ugyan mintaként felhasználta kortársai betűterveit, viszont rendszerint át is alakította őket, és így hozott létre csak rá jellemző, egyedi kompozíciókat.

1

Pályája

1 Az ATypl 1992-es budapesti kongresszusán tartott róla előadást, ld. Hermann Zapf: Egy 16. századi magyar kalligráfus. A Magyar Bibliofil Társaság Évkönyve IV. (Nagy magyar betűművészek, szerk. Szántó Tibor) 1993, 11–17. Ld. még Virágvölgyi Péter: ATypl-rendezvények Budapesten. 1992. szeptember 23–28. Magyar Grafika XXXVII. 1993, 1. sz., 24–25.

2 Lee Hendrix – Thea Vignau-Wilberg: *Mira Calligraphiae Monumenta. A Sixteenth-Century Calligraphic Manuscript Inscribed by George Bocskay and Illuminated by Joris Hoefnagel*. Second Edition. The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, 2020; Gulyás Borbála: *Bocskay György kalligráfus művészete*. Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Művészettörténeti Intézet, Budapest, 2020; Borbála Gulyás: *The Art of the Calligrapher George Bocskay*. HUN-REN Research Centre for the Humanities, Institute of Art History, Budapest, 2023.

Bocskay György működése² épp az európai kalligráfia kialakulásának és fellendülésének az időszakára esett. Az *ars scibendi* reneszánsz mesterei tudós foglalatosságnak tekintették a saját tevékenységüket, amely a geometriával és a matematikával mutat szoros rokonságot. Ezért szerepeltették hangsúlyos helyen az általuk használt tudományos eszközöket (pl. körző, vonalzó) azokban a nyomtatott kötetekben, ún. írásmintakönyvekben, amelyekkel ekkoriban a betűterveiket népszerűsítették (1. kép).

A kalligráfus a Bocskayak ún. „raszinjai” ágából származott (ma Rasinja, Horvátország). Hogy mikor született, csak hozzávetőlegesen lehet tudni: 1526-ban vagy valamikor előtte, mert a források szerint édesapja, István az 1526. évi mohácsi csatában esett el. Az országnak ezt a déli vidékét, amelyen a család kúriája és birtokai feküdtek, az Oszmán Birodalom előrenyomulása ekkoriban már

1 A kalligráfus tudományos eszközei

Fametszet

Giovanbattista Palatino: *Libro...* Roma, 1561

Bibliothèque nationale de France, Paris

2 Bocskay György három szignatúrája

Bocskay György (1561–1562)–Joris Hoefnagel

(1592–1596): *Írásmintakönyv*, 89r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20

Digital image courtesy of the Getty's Open

Content Program

folyamatosan fenyegette. György minden bizonynyal ezért vándorolt északabbra valamikor az 1540-es évek vége felé. Ahol azután Bécsben próbált szerencsét, Oláh Miklós (1493–1568) zágrábi püspök, később esztergomi érsek és főkancelár támogatásával.

Buda végleges török megszállása (1541) után a Magyar Királyságban az egykori főváros szerepét fokozatosan Pozsony és Bécs vette át. Pozsony lett többek között a pénzügyeket intéző Magyar Udvari Kamara székhelye, és itt zajlottak a koronázások. Bécs pedig a mindenkori magyar király (egyben császár) – ekkoriban I. Habsburg Ferdinánd (1527–1564), majd II. Miksa (1564–1576) – székhelye volt, ahol az ország belpolitikai ügyeit irányító Magyar Udvari Kancellária is működött. Itt dolgozott Bocskay közel három évtizeden át, egészen 1575-ben bekövetkezett haláláig. Először írnok, majd 1563–1564 körül udvari titkár – a kancellár helyettese – lett, valamint királyi tanácsossá nevezték ki. Hivatalnoki működése mellett „királyi”, illetve „császári udvarnokként” és „az uralkodó kalligráfusaként” is alkalmazták az udvarban, amely tevékenységéért külön javadalmazásban részesült.

Művészi önreflexiók

Bocskay György művészként tekintett saját magára, ezért a kompozícióit előszeretettel szignálta, így hangsúlyozva azok egyediségét. Sőt volt, hogy a nevét is a mives kalligráfiába foglalta. Több példa található erre a Los Angeles-i The J. Paul Getty Museumban őrzött kéziratos írásmintakönyvben, amelyet 1561–1562-ben készített I. Ferdinándnak.

A mű lapjain látható miniatúrák – kisméretű növények és állatok – azonban már a flamand festőtől, Joris Hoefnageltől (1542–1600) származtak, és csak jóval később, 1592 és 1596 között keletkeztek, II. Rudolf számára. Tehát a két művész sosem találkozott, a szövegeket és a képeket harminc év választja el egymástól. Mégis érdemes megfigyelni, hogy az egyes lapokon hogyan ihlették meg Bocskay már ottlévő kalligráfiái Hoefnagel figurális ábrázolásait. Ráadásul mindez egy nagyon kicsi felületen történik, hiszen a pergamén kézirat

mindössze kb. 16,4 × 12,2 cm-es méretben készült el (a 2., 9. és 12. képen 1:1 méretben szerepel).

Most lássunk a szignatúráiból néhányat (2., 3., 5., 9., 12. kép). A kézirat egyik lapján (2. kép) legfölül, egy fonatdísz alkotta keretben, egy mikrográfia alatt az olvasható, antikva kapitálisokkal, hogy „Bocskay császári udvarnok írta ezt Bécsben 1562-ben”. Középen, az arany és fekete arabeszkkel övezett, négyzet alakú mikrográfia alján a dátumot tünteti fel: „ANNO MDLXII”. A lap alsó meze-

3 Latin bölcsesség a művészi hírnév (*fama*) halhatatlanságáról Bocskay György szignatúrájával

Bocskay György (1561–1562)–Joris Hoefnagel (1592–1596): *Írásmintakönyv*, 129r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20
Digital image courtesy of the Getty's Open Content Program

jében pedig a „Georgius Bochkai”, azaz „Bocskay György” szavakat olvashatjuk arany színben, aprólékosan díszített gót kapitálisokból összeállítva.

Sőt előfordul az is, hogy egy olyan szöveget választ ki, amellyel a saját művészetére reflektál, így az egész kompozíció lényegül át a szignatúrájává. Ugyanennek a kéziratnak a legutolsó, általa díszített lapján egy igen dekoratív, fekete alapon fehér betűkkel kivitelezett írásminta található, amellyel a különleges fametszeteket, a fekete alapon fehér

4 Giovanbattista Palatino: *Lettera Trattizata* (meghosszabbított szárú *italica*)

Fametszet

Giovanbattista Palatino: *Libro...* Roma, 1561

Bibliothèque nationale de France, Paris

*Weißschnitte*ket imitálja (3. kép). Ezeknél ugyan- is szokatlan módon a háttér (vagyis nem maga a minta) emelkedett ki a fadúcból. A kompozíció a korban legnépszerűbb humanista kurzívával, *italicával* íródott. A betűk meghosszabbított szárai szeszélyesen hullámzó vonaldíszbe rendeződnek, amelyet arabeszkok és fonatdíszek gazdagítanak. A latin bölcsesség a művészi hírnév, a *fama* halhatatlanságát hirdeti, és közvetlenül ez után olvashatjuk, hogy „Bocskay írta ezt az ausztriai Bécsben 1561 novemberében”.

5 Bocskay György: *Lettera Trattizata* (meghosszabbított szárú *italica*)

Bocskay György (1561–1562)–Joris Hoefnagel (1592–1596): *Írásmintakönyv*, 34r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20

Digital image courtesy of the Getty's Open Content Program

Variációk és kombinációk

Már az eddigi példákból is láttuk, hogy a kalligráfus rendszerint variánsokban gondolkodott, valamint olyan gót és humanista írástípusokat helyezett egymás mellé, amelyeket akkoriban nemigen volt szokás egyazon szövegen belül tárítani. Alkotásaiban ily módon igyekezett a másoktól átvett írásmintákat módosítani, kiegészíteni, akár ornamentekkel is gazdagítani, egyszerű reneszánsz művészként újra és újra meghaladni.

Legfőbb inspirációs forrásai a korabeli nyomtatott írásmintakönyvek voltak, amelyek egyes betűtípusok ábráit tartalmazták, először fametszetes táblákon, majd leginkább rézmetszeteken, gyakran magyarázó szöveggel kísérve. Nagy népszerűségnek örvendtek: a becslések szerint a 16. század elejétől a 18. századig e témában 800–1000 különböző kiadvány látott napvilágot. A kötetek egyszerre voltak az írás és olvasás oktatásához használt tankönyvek, és a kortárs európai kalligráfusok újabb és újabb betűkonstrukcióinak a közvetítői.

6 Vespasiano Amphiareo: *Bollatica*

Fametszet

Vespasiano Amphiareo: *Opera...* Venetia, 1565

Bibliothèque nationale de France, Paris

7 Bocskay György: *Bollatica*

Bocskay György (1561–1562)–Joris Hoefnagel

(1592–1596) *Írásmintakönyv*, 103r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20

Digital image courtesy of the Getty's Open

Content Program

8 Vespasiano Amphiareo: Gót „R” és „S”
iniciálé groteszk motívumokkal

Fametszet

Vespasiano Amphiareo: *Opera...* Venetia, 1565

Bibliothèque nationale de France, Paris

9 Bocskay György: Gót „R” iniciálé és „félbevágott”
gót textuális, alatta *antikva* és *italica* mikrográfia

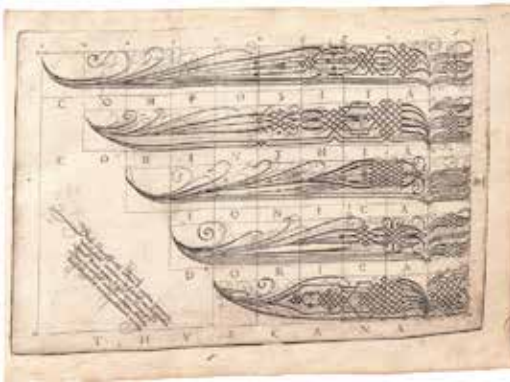
Bocskay György (1561–1562)–Joris Hoefnagel (1592–1596):

Írásmintakönyv, 125r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20

Digital image courtesy of the Getty's Open Content Program

Ha a Bocskay által kiválasztott nyomtatott előképeket vesszük számba, megállapítható, hogy jól ismerete kora betűművészetének a legfrissebb irányzatait, egyúttal fogékony volt a magas minőségre és a korszerűségre. Az általa felhasznált típusok szerzőinek a névsora ugyanis azt bizonyítja, hogy rendre azoknak a mestereknek az írásmintakönyveit választotta ki, hogy azokat másolja és tovább alakítsa, akiket ma is a korszak legjelentősebb alkotói között tartunk számon (pl. Ludovico degli Arrighi; Giovanbattista Palatino, 4–5. kép; Vespasiano Amphiareo, 6–9. kép; id. Johannes Neudörffer, 10–11. kép; Wolfgang Fugger; Urban Wyss).

Mint a felsorolásból kitűnik, a kedvenc mintái között egyaránt voltak itáliai és német szerzők alkotásai, mert az egyik specialitása volt a különböző írástípusok társítása, ami esetében a középkori eredetű, többnyire német területen népszerű gót írásmódok (pl. *fraktúr*), illetve a legújabb, Itáliából indult humanista típusok (pl. *antikva*, *italica*) együttes alkalmazását jelentette. Például a kézirat egyik, fekete- és aranyszínű kompozíciójához, egy latin imaszöveghez (12. kép) felhasználta a legnevesebb korabeli német kalligráfus, id. Johannes Neudörffer ún. fonatdíszes *fraktúr* iniciáléját (*Flechtwerkinitial*), egy finom vonalszövetből megalkotott, nagy „O” betűt, amelyet azután antikva és italica sorokkal párosított és gazdag növényi ornamentikával tett teljessé. Az *italica* szöveg pedig azáltal válik még különlegesebbé, hogy Palatino nyomán cikcakos vonalból felépített betűket használ (*Lettera Rognosa*), amelyek mérete az utolsó két sorban

csökken. A mikrográfiában szintén a latin nyelvű szignatúrája szerepel, amelyben úgy fogalmaz: „1561-ben a magyar Raszinjai Bocskay György írta ezt a saját kezével Bécsben”.

E sokszínűségre és kísérletező attitűdre, az alapvető írástípusok továbbvariálására, illetve a gót és humanista betűcsaládok kombinálására semmilyen más kortárs kéziratban vagy nyomtatványban nem találunk példát.

10 Id. Johann Neudörffer: Fonatdíszes *fraktúr* „I” iniciálé (*Flechtwerkinitial*)

Rézkarc. Id. Johann Neudörffer: *Ein gute Ordnung...*

H.n., 1538–1543 után

<https://www.digitale-sammlungen.de/en/view/bsb00065307?page=133>

11 Bocskay György: Fonatdíszes *fraktúr*
„I” iniciálé és *antikva*

Bocskay György (1561–1562) – Joris Hoefnagel
(1592–1596): *Írásmintakönyv*, 105r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20. Digital
image courtesy of the Getty’s Open Content Program

12 Bocskay György: Fonatdíszes *fraktúr*
„O” iniciálé, *antikva* és cikcakkos *italica*

Bocskay György (1561–1562) – Joris Hoefnagel (1592–1596):
Írásmintakönyv, 119r

The J. Paul Getty Museum, Los Angeles, Ms. 20
Digital image courtesy of the Getty’s Open Content Program

Milyen volt...

IN MEMORIAM MACZÓ PÉTER

Kövi Krisztina

**[...]ha kinyílnak ősszel
az egek, / A szeptemberi
bágyadt búcsuzónál /
Szeme színére visszaré-
vedek.**

JUHÁSZ GYULA

– Visszarévedünk... –

És a Maczó Péter-i hagyományokat követve egy idézet ehhez a felütés, ami bár nem tipomottó, de – ha számárhídon* is – átvezet cikkünk főszereplőjéhez. Lírai hangvétele és tartalma szerint is illő... Bár nincs még ősz, tudjuk, Péter kedvenc évszakáról van szó. Szép, de melankolikus időszak az évnek, az elmúlás fogalmát gyakran kapcsolják hozzá... Másrésztől a beérés időszakaként is számon tartják. Színpompás évszak ez. A sárga, a vörös, a barna különböző árnyalataival melegséget, vidámságot hoz az egyre sötétülő, hűvösödő napokba. Péter lényéhez hasonlóan. Akinek bár a szeme színét és szavait könnyedén visszaidézzük, szemén keresztül (másképp, egyedien színesen) látni a világot még tanuljuk... – tőle, de immáron nélküle.

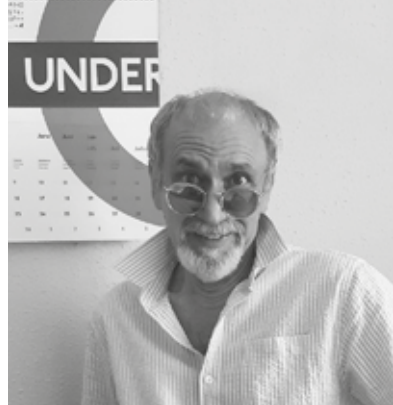
Ám, hogy ez a bevezető inkább bizakodóan és derűlátó(bb)an, egy pislákoló fénynyalábbal kössön át a Magyar Grafika szerkesztőbizottsági tagjainak tollából származó, Péterről

*Egy bizonyos magyarral rokon nyelvben: ügyetlen átmenet egyik témáról a másikra.

szóló emlékmozzaihoz, az évszak körül forgó gondolataink zárásaként emlékezünk, az őszi falevelek színváltozásaikkal (is) a körforgást szemléltetik. Erdeink képtelenek lennének megújulni, ha a lehullott levelek alkotta avar nem biztosítana táptalajt és védőréteget a mikrobiológiai egyensúly, a faji diverzifikáció fenntartásához. A biológián túllendülve értsük ezt úgy, Péter attitűdje, tanításai, munkássága legyen a mindenkori etalon, a táptalajunk, amiből merítve nívós tervezőgrafikai és tipografikai műveket alkotunk – mert az örök tipomezőkről is nyílik ki-és rálátás az átmeneti küzdőtérre – Péter figyel, figyeljetelek hát ti is...

Az oldalvást olvasható életrajz bár a teljesség igényére törekedve íródott, Péter munkásságának csupán legfőbb pontjait emeli ki. Az esetleges hiányosságokkal egészítsük ki gondolatban a felfedezést.

MACZÓ PÉTER DLA

[1949. IX. 14. – 2025. I. 25.]

vizuális kommunikáció tervező
művész

VÉGZETTSÉGEK/DIPLOMÁK

1977 » nyomdamérnök
[Könnnyűipari Műszaki Főiskola]
1999 » művészeti menedzser
[Magyar Iparművészeti Egyetem]
2006 » forma [csomagolás] tervező művész [Nyugat-Magyarországi Egyetem, AMI]
2009 » DLA cím [Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Doktoriskola]

EGYETEMI OKTATÓI

MUNKÁSSÁGÁNAK KEZDETE

1977 » Magyar Iparművészeti Főiskola: a Typo-grafika tanszék ágazatvezetője, egyetemi adjunktus, a Gyakorlati képzés intézetigazgatója [két cikluson át], a Tervezőgrafika tanszéken a könyvművészeti szakirány felelőse, egyetemi docens [2009], tanszékvezető helyettes
1985 » az egyetemen indult felsőfokú tipográfusképzés vezetője
2014 » a Budapesti Metropolitan Egyetemen a grafika szakon indított mesterképzés tanára, szakfelelőse
2015 » a tipográfia/betűtervezés fakultáció tematikájának kidolgozója, a Típost szakmai képzés felelőse
2020 » oktatói tevékenységét professor emeritus kinevezéssel viszi tovább

Matusek-Faludi Viktória

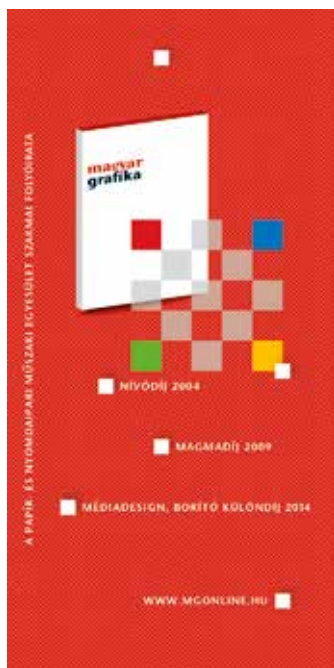
– A grafikusok nyomdásza és a nyomdászok grafikusja egyben – Péter szeretett részt venni a nyomdai folyamatokban.

Tisztelte és élvezte a nyomdai termelés méltóságát teljes ütemét, a papír és a festék különleges randevúját, amit ő álmodott meg. Nem szeretett sémákban gondolkodni, új csodákat, trükköket talált a még ki nem próbált effektusokkal. Mint egy zeneszerző, aki csukott szemmel belülről hallja a zenét, ő a nyomtatott képzőletében már látta a kész terméket. Lelkesítő, felemelő és egyben megtisztelő volt együtt munkálkodni a Grafikák kivitelezésében.

A Grafikás stábból így emlékezünk rá: Hatalmas tudása mellett friss szemlélete és a feladat iránti alázata példaértékű.

Nem írom le, hogy volt, és nem csak azért, mert fáj arra gondolni, hogy fizikailag már nincs velünk. Szellemissége, útmutatása, provokatív, élcelődő kérdései velünk vannak időtlenül. Minden szakmai kihívásban, mókában benne volt. Részt vett a szerkesztőségi megbeszéléseken, egyszerre tudott grafikus szemmel látni és nyomdász szívvel gondolkodni. Az ezredszer felmerülő

rutinfeladatokat is képes volt felemelni, új látószögbe hozni, és igényessége a legkisebb és legegyszerűbb munkán is meglátszott.

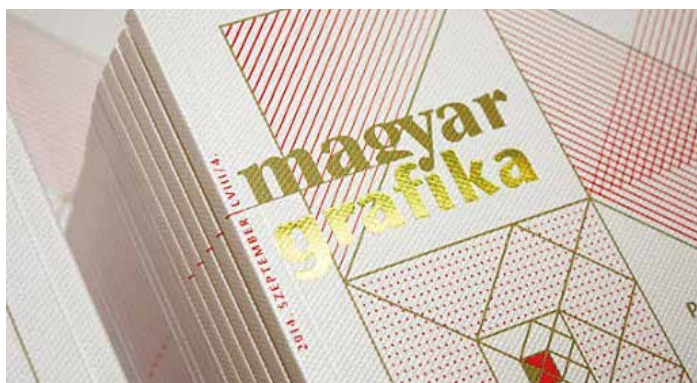
2002-től a Magyar Grafika művészeti vezetője, arculatának megalkotója, a Grafika a Grafikában rovat csodálatos cikkeinek szerzője. Kritikus szemléletével nevelt, tükröt tartott és fejlődésre ösztönzött. Nem volt olyan lehetetlen feladat, határ-

idő és elképzelés, amit ne kihívásként kezelte volna.

Természetes, lényéből fakadó szerénysége és a szakma iránti alázata szavak nélkül is nevelte környezetét, néha fanyar, csipkelődő humorával sok vidám percet adott kollégáinak. Először tanárként ismertem meg az akkor még KMF névre hallgató Óbudai Egyetemen. A sok műszaki tantárgy között a tipográfia- és esztétikaórái ragyogón kiemelték a grafikus kommunikáció jelentőségét és fontosságát. Órái élvezetesekek, gyakorlatiasak és magával ragadóak voltak, az ott tanult értékek és értékrend szerint végzem ma is a munkámat.

*Mediadesign verseny – különdíj
címlapborító kategóriában
[2014. SZEPTEMBER / LVIII/4.]*

Németh László »Lasky«

– Mint Péter –

Az a helyzet, hogy mi átlagemberek ritkán ismerjük fel a kortárs nagyságot. Felszíniesség, vagy csak a korszellem miatt egyszerűen »lecsúszunk« róluk, és csak később jövünk rá, hogy mekkora alkotó emberek vannak (voltak) közöttünk. És ez nagy kár, mert a nagy alkotóművészeket könnyű felismerni. Olyanok, mint Péter. Néhány évvel ezelőtt egy értékes, inspiráló hetünk volt Maczó Péterrel, Párizs utcáit jártuk a Magyar Grafika szerkesztőségével és jóvoltából, ahol mindenki falta a szakmai ingereket. Jól emlékszem, egyszer azon kaptam magam, hogy percek óta a Mester tekintetét követem – és mások is –, hogy mi mindent figyel az utcán, miket mond a múzeumokban, galériákban, mert sokkal többet és máshogyan látott. Ha többet akartam érzékelni a saját szürke valóság-

gomnál, elég volt őt követnem és figyelnem. Jól állt neki Párizs. A metrófeliratokat nézte, a színes kiírásokat, a reklámtáblákat, cégereket, plakátokat és minden részletet a zajban. Elmélyülten fótózott, látszott is rajta, hogy »nagyon éli« az egészet. Az akkor legújabb könyvéhez gyűjtött anyagot és semmi sem kerülte el a figyelmét. Tudtam, nem most kéne megzavarnom őt a szakmai kérdéseimmel. Szerencsére később, esténként lehetőségem nyílt a kérdésesre, és az erre alkalmas pillanatokban igazán sokat mondott. Aranyból voltak azok a gondolatok. Aki jól figyelt rá, értéket kapott tőle. Adott. Az együtt töltött napok és beszélgetések egész életemre meghatározó, szemléletformáló élményt jelentenek. Mindig hálás leszek ezért! Maczó humorára is lehetett számítani, nagyon bírtam. Bevallom, nekem mindig imponált a stílusa, és neki ez az egész baromi jól is állt. Egy igazi eredeti karakter, akit ins-

píraló jelenségnek tartok, megtestesíti számomra a művészt. A nagy alkotóművészekben közös, hogy annyira sok különleges érték, kikívánczó mondanivaló, új ötlet és vélemény van bennük és körülöttük, hogy három-négy életnyi létezés ideje is kevés lenne számukra kifejezni mindent. Talán ezért élnek nyugsgóbb, inten-

Párizsi életképek

fent: iránymutatás a Mesternek, balra: találkozás Gutenberggel, jobbra: gyalogátkelés à la Beatles

TOVÁBBI MUNKAKÖREI, ILLETVE SZAKMAI TAPASZTALATAI

1974 » Európa Könyvkiadó: tervezőszerkesztő, tipográfus
 1989 » az osztrák–magyar rendezésű Budapest–Bécs világkiállítás [Expo'96] grafikai menedzserre, vizuális arculatának felelőse; nemzetközi plakátbiennálék résztvevője: Varsó, Brno, Lahti, Mons, Colorado... és Békéscsaba
 1990 óta megvalósult arculattervei: Videoton, Magyar Villamos Művek, Materv, Soform, Magyar Energetikai Társaság, Magyar Atomenergia Hivatal, Tárki, Állami Nyomda, Uvaterv, Buváti, Magyar Grafika, Magyar Urbanisztikai Társaság, PNYME...
 2000 » a Typoszalón alapító tagja, 20 éven át szakmai kiállításainak kurátora
 2002 óta a Magyar Grafika szakmai folyóirat arculat- és laptervezője, szakmai fórumok látványtervezője, a Grafika a Grafikában rovat szerkesztője és szerzője [23 év alatt közel 150 publikáció]
 2003 » Mai magyar tipográfia címmel előadás a Tótfalusi Kis Miklós jubileumi konferencián [Kolozsvár]; Reklám a nyomtatott sajtóban éves konferencia előadás [muosz]
 2004 » TipoTage – konferencia a betűtervezésről [Lipcse]
 2006 » az Eurotex nemzetközi konferencia programszervezője [Debrecen]
 2008 » Infodesign és építészet [Győr, Építész klub]
 2005 » nagyváradi Partium Egyetem: vendégtanár tíz éven át
 2007 » Nyugat-magyarországi Egyetem [soproni AMI]: meghívott tanár és témavezető 2017-ig
 2013 » Digitális analóg – előadás a PrimeRate konferencián
 2019 » Atelier/Musée de l'imprimerie Malesherbes szakmai út a Magyar Grafika szervezésében a párizsi Magyar Intézetnél

zívebb életet, és hagynak maguk után egyszerre nyomot és űrt is.

E sorok után már értem, miért nem ismerjük fel könnyen a kortárs nagyságot. Mert végtenül ritka és megismételhetetlenül különleges. Mint Péter.

Endzsel Erzsi

– *Egy korszak volt* –
Egy minőségi, szakmai tartalommal gazdag korszak volt Péterrel együtt munkálkodni itt a Grafika folyóiratnál több mint két évtizeden keresztül. Hálás vagyok a sorsnak, hogy (még az egyes lapszámok megjelenése előtt, mint korrektor) kéthavonta olvashattam kiváló grafikai, tipográfiai írásait és gyönyörködhettem a Grafika a Grafikában rovat művészién megtervezett oldalpárjaiban. Bármilyen szakmai kérdést tettem fel a korrektúrázás során, Péter minden egyes alkalommal részletesen és türelemmel adott választ a kérdéseimre, olykor-olykor finom derűvel fűszerezve. Megtisztelő volt számomra a szerkesztőségbeli

2021 » Magyar Tudós Tárlat – előadás Haiman Györgyről
2022 » előadás a tipografikáról a PPD expón

SZERZŐKÉNT/TERVEZŐKÉNT MEGJELENT KÖTETEI

2006 » Maczó Péter: A csomagolásról [PNYME]
2009 » Maczó Péter: Tiponaptár [PNYME]
2010 » Maczó Péter: Ön itt áll, könyv az infodesignről [Scolar]
2017 » Kocsis Zoltán – egyéves halálévfordulóra szánt ünnepi kötet [Scolar]
2018 » Széchenyi lánchíd – 100 éve készült, unikális képekkel – [Budapesti Műszaki Egyetem]
2018 » Dr. Szerényi Gábor: Zempléni kalandozások [Scolar]
2018 » Arany János: Toldi – limitált jubileumi kiadás, 200 számozott példánnyal [Scolar]
2018 » Száraz Miklós György: Székelyek [Scolar]
2019 » Hiányzó történetek – Hermann Ildikó a New York-i Asylum Arts ösztöndíjával készült fotóalbuma magyar és angol nyelvű kiadásban [Scolar]
2021 » Maczó Péter: ...a TIPOgrafikáról [Scolar] – ünnepi bemutatóval a Design Héten
2023 » Maczó Péter: Tipodárium – egyedi tervezői naptár a 2024-es esztendőre [Magyar Grafika]
2024 » Maczó Péter: Tipodárium – egyedi tervezői naptár a 2025-ös esztendőre [Magyar Grafika]

KIÁLLÍTÁSOK, LÁTVÁNYTERVEK

2001 » 150 éves az Állami Nyomda – jubileumi kötet [BTM]
2011 » IARIGAI – 38th International Research Conference rendezvény látványterve [Budapest]
2012 » Trend of print kiállítás és szimpozium kurátora, rendezője [Országos Széchényi Könyvtár]
2014 » Haiman 100 – centenáriumi kiállítás látványterve [PIM]

közös munka. Örülök (milyen furcsa is ezt most így kifejezni!), hogy a Grafika a Grafikában rovat hasábjain írt szám-talan cikk mellett a közelmúltban az általam megtervezett *Milton Glaser szentenciái* című művészkönyv és a szintén a Te tervezéseddel létrejött 2024-es és 2025-ös *Tipodárium*-mok elkészítésénél is az egyik szerény résztvevő lehettem.

Tipodárium – egyedi tervezői nap-tár a tavalyi és idei esztendőre; idén több mint száz kortárs tervező kompozíciójával, és a szerző meglepetéseivel...

Milton Glaser szentenciái – a két-nyelvű könyvecske 120 számozott példányban öltött testet [2024]

Milton Glaser SZIENTENCIÁI

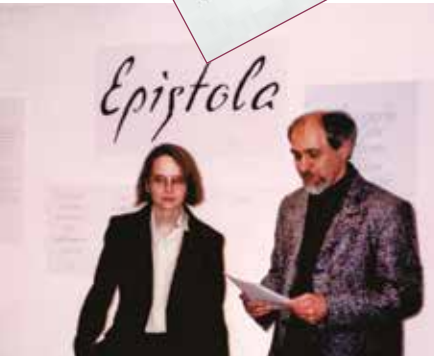
6 Csak olyan embereknek dolgozz, akiket kedvelsz! **8** Ha van választásod: soha ne legyen munkád. **10** Kerüld a toxikus embereket! **12** A professionalizmus nem elég, avagy a jó a nagyszerű ellensége. **15** A kevesebb nem feltétlenül több. **17** Ne bízd a stílusra! **20** Az ahogyan élsz, megváltoztatja az agyadat. **23** A kétkedés jobb, mint a bizonyosság. **27** Az öregedésről... **30** Mondj Igazat!

THE ORIGINAL ENGLISH TEXT
CAN BE READ IN THE SECOND HALF OF THE BOOK.

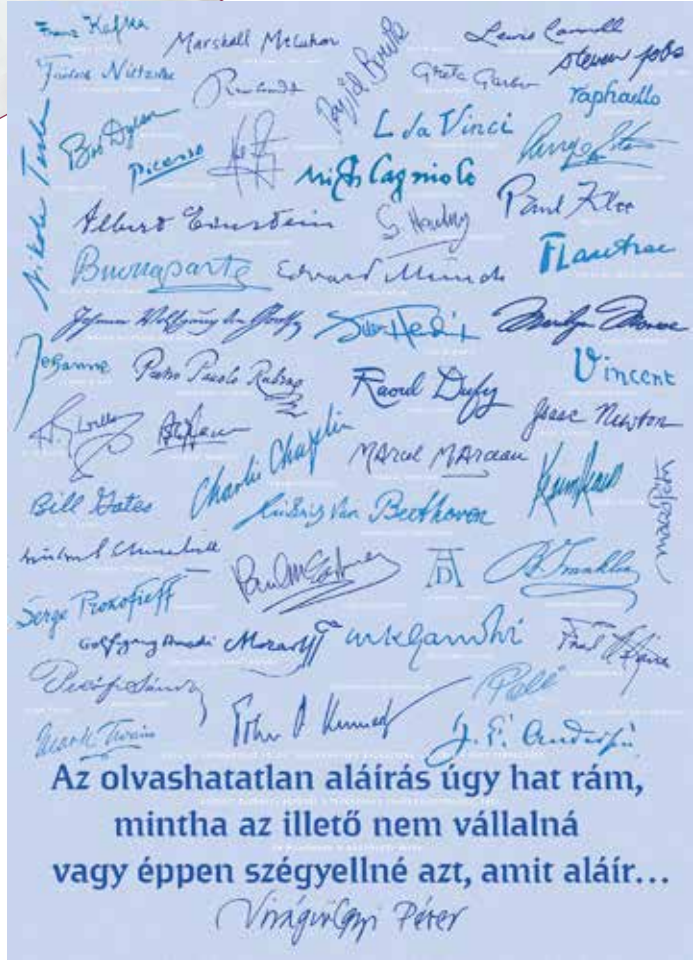

Péter borítékcímzése Voronko Vera kalli.grafikus számára; alatta FISE, Epistola vernisszázs [2004]
Pacsi macskabölcső fantázianevű plakát a Hommage à Bauhaus 100 kiállítására (jobbra) – szó szerint az alkotó (bal) keze nyomával [2019]

Balkezesek garmadája – plakát Virágvölgyi Péter emlékkiállítására; az autogramgyűjteményhez csupa balkezes adta a szignóját – köztük az alkotó... [2019]

Voronko Vera

– mp rip –

Pár napja találtam meg azt a borítékot, amit Maczó Péter kézzel megcímezett és szignált. Egy kifejezésre emlékeztem, a kalli.grafikusra, így, ponttal tagolva. Péter kézírását, szignóját ismerem, többször láttam. Azonban figyelmesen megnéztem a kézzelfoghatót, és úgy érzem még személyesebb, közvetlenebb a vonalvezetése. Mintha most címezte volna, pár napja. Gondosan, Péteresen. Igen nehéz úgy beszélnem Róla, hogy elment. Még néhány évet várnom kell,

hogy elfogadjam a tényt, mint megérkezett levelet... Maczó Péter emléke valami nagyon finom szállal köt magához: szakmai tartásával és igényességével, betű-, szöveg-, könyvszeretetével nyújt további útmutatást, javaslatokat, megvitandó feladatokat és örömeket.

GG – a rovat cikkei online: <https://mgonline.hu/grafika-a-grafikaban>

»Isten veled – mondta a róka.«
Antoine de Saint-Exupéry

Maczó Péter portfóliója – kommentárokkal prezentálva – az alábbi linken elérhető, Serfőző Péter moderálta Brandguide interjújában tekinthető meg. Érdekes időt szentelni rá – az itt felsorolásszerűen, szárazon tárlt életrajz kiszínesedik Péter elmesélései, kiégyesítései által.
<https://youtu.be/jNTN0RZBX-vc?si=nVnK14bHcbV5FaoN>
És ugyanez QR-kódként a mobiltelefonnal élőknek:

2014 » Ybl 200 – jubileumi plakátkiállítás a Magyar Plakát Társaság szervezésében
2016 » Ilyen nagy dolog a Szabadság? – 1956 és az emigráció; Lebomló tükrei az emlékezetnek – 1956, Erdély, jubileumi kiállítások tipográfusa, tervezője [PIM]
2017 » Nemzeti Szalon iparművészeti kiállítás [Műcsarnok]; Plakát a plakát után kiállítás és könyv [MMA, Klebelsberg Kultúr-kúria]
2019 » Hommage à Bauhaus 100 [a PTE szervezésében]; Magyarok a Bauhausban [MMA, Vigadó Galéria]
2019 » Magyar Design Izraelben – válogatott kiállítás [Tel-Aviv]

DÍJAK, ELISMERÉSEK

1998 » Szép Magyar Könyv verseny – fősúritag öt éven át, három ízben elnök [MKKE]
2004 » Ludwig Alapítvány ösztöndíja [Typographie in Praxis]
2005 » Pro Typographia termékverseny – zsúritag, két ízben elnök [Magyar Nyomdász Szövetség]
2006 » a Magyar Grafika nívódíja
2007 » Stiftung Buchkunst, Frankfurt/Leipzig, Best Book of the World – fősúri meghívott tagja
2008 » Magma-díj a borító designért [Magyar Grafika]
2010 » Ön itt áll könyv – minisztérium alkotói különdíja, a Szép könyv verseny felsőoktatási és tudományos kategória díja, a legszébb könyvborító díja
2011 » Design Award finalista
2017 » Lengyel Lajos-díj [PNYME]; a Metropolitan Egyetem kiváló tanári elismerése
2020 » Professor emeritus cím
2022 » Best Print Hungary – ...a TIPOGRAFIKÁRÓL különdíja
2022 » Arany Rajzszőg díj »munkásságáért és a magyar tervezőgrafikáért« [2o. Graphifest]
2023 » Trakta 2 – a második fogás, Kotányi különdíj

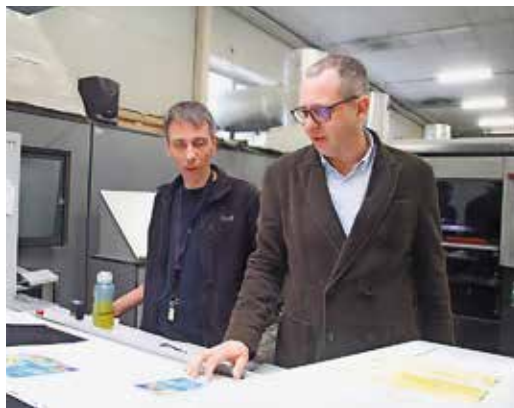
Így készült a borítónk

A flexószám borítóját egyedi felület-nemesítéssel tettük érdekessé. A 235 g/m²-tömegű GC1 kartonra a Lemmaco fóliáját a Druk-Ker Nyomda kasírozta. E területen is hatalmas tapasztalattal rendelkeznek, sok lehetetlennek látszó küldetéssel elboldogulnak.

Az UV-festék telített színeit a fedőfehérrel alulnyomott részletek látványos kiemelése hangsúlyozza. A Druk-Ker Kft. előkészítési vezetőjét, Bálint Zsoltot kérdeztük a fémhatású borítók kivitelezésénél adódható kihívások, nehézségek, buktatók és megoldások tekintetében.

Ha metalizált alapanyagban gondolkodunk, mindig először vizsgáljuk meg mit szeretnénk kiemelni a nyomaton. Hiszen pont azért választottuk a metalizált felületet, mert fel szeretnénk hívni a figyelmet egy vagy több dologra a nyomaton.

A fedőfehér színt valójában bármilyen direkt színnel jelölhetjük, de ha lehet ne fehérként jelenjen meg az állományban. Habár nem kötelező, de ajánlott, hogy ugyanazon az oldalon legyen, mint a grafika, mert ez az ellenőrzést nagyon segíti. A fedőfehér layer lehetőség szerint legyen felülnyomásra állítva. Amikor állományt készítünk elő, célszerű az alapanyag esetleges nyúlását és a gép regiszterét is figyelembe

venni. A trepping legyen 0,1–0,2 mm-rel kisebb az esetleges regiszterhibák elkerülése végett.

A fedőfehér raszterérték beállításánál figyeljünk, hogy 15–20% alatt előfordulhat pontcsökkenés, 65–70% felett pedig becsukódás. A vonalvastagság vagy a vonalköz ne legyen 0,15 mm alatti.

Más színben is gondolkodhatunk, mint ezüst vagy arany, a fólia felülnyomásával nagyon szép metalizált felületet tudunk elérni. Egyébként itt is érvényesül az az elv, hogy a kevesebb néha több, nem kell a teljes metalizált felületet felhasználnunk, olykor elég csak kis részleteket megjelenítenünk a nyomaton.

